

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

TELEFON: 1-77

Éjjeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 " "
Negyedévre 320 " "
Egy hónapra 110 " "

XI évfolyam ♦ 52. szám

1928 március 3 Szombat

* 5618 Adar 11 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Geatan urfi büntársai

Geatan, a ficsur, budoárok és szalonok kedvence, aki mintha Maupassant novelijéből lépett volna ki, anyagiakban külföldi és magasabbra lendülő karriert futott meg, mintha tehetséges műveket alkotott volna, igen, Geatan ur, annak rendje és módja szerint leütötte a szép Leonida asszonyt, hogy föle nyolcszáz ezer lejt elhússzen.

Geatan urfi községenkívül megérdemli sorsát, a jilvai börtöncellát, mert hiszen őt, helyesebben öni akart. Követ kellene dobni arra, aki menteni akarja. Azaz talán mégsem, hiszen megmentői sorába a bukaresti szalonok legelegánsabb dómái állottak be: akiket csak hódot és fény illet meg a romantikus galériák nevében, nem pedig ködöbás.

De ha már eme anyagi lelkületű hölgyek, akik az irgalom művét épen Geatan urfi akarják gyakorolni, mindenben a nemtő szerepére vállalkoztak, talán a mi részünkről is megengedhető, hogy néhány mentő-körölményt sorakoztassunk fel Geatan urfi egyébként menthetetlen cselekedetével kapcsolatban.

Mindenekelőtt Geatan, a ficsur, totócska Terméke egy keleti város legfelsőbb osztályai mentálitásának, mely bizonyos erkölcsöt a párisi bulváregények izalmával fűszerezi, s míg egészen közömbösen, szinte isteni közönnyel halad el a periferák borzalmus nyomora mellett, addig érthetetlen és megfélemlítő szentimentalizmussal övezi annak a makró-típusnak alakját, aki végül is nem sokkal mást jelent a számára, mint egy jólápoltt paripa, vagy egy bősős öböl.

Ez a társaság, mely bár specifikusan bukaresti, mégis a világ minden más nagyvárosi minden társaságának uniformizált érényével ékes, igen, ez a társaság kifelé az erkölcsök talpköve és propagandája, hogy befelé annál leplezetlenebbül dőljen mindazoknak az élvezeteknek, melyeket privilegizál s amelyeket másoktól a világ legtermészetesebb gesztusával von el, sőt istentelenségnek tartja, ha mások, akár csak minimálisan is, részeseit akarnak az élet örömeiben.

Geatan ur, a ficsur, aki magyantalánul, de megfélemlítő alakkal felszerelve, mintegy előzékenykedve hölyngött ebben a pompázó, élvezet világban, lassan-lassan önkénytelenül is rá kellett, hogy jöjjön arra miszerint ebben a világban emberi és férfiúi lehetőség csak árúértéknek határáig terjed s minél inkább rájött erre: lelkében, bár öntudatlanul, de annál intenzívebben alakult ki a bosszúállás szelleme, mely — miután alapjában véve minden simasága mellett is durva és közönséges ember volt, — végül is gyilkosságra készítette.

Hogy nem sikerült? Geatan ur legkevésbé hitt ebben, mert hiszen annak a világnak volt esztétikája és kiszolgálója, melynek egész atmoszférája, egész illatköre a siker párlataiból tevődik össze, ahol, ha nem jön a maga természetes útján ez a csodálatos elixír, úgy erőszakosan is megszerzik azok, akik nem tudnak nélküle élni.

Geatan urfi tehát csak elsődlegesen bűnös abban, hogy rablógyilkosságra vetemedett, másodlagosan azok felelősek

tevéért, akik lehetővé teszik, hogy az embernek fia nemcsak gazdasági, hanem fizikai és morális tekintetben is áruvá válhassék — egyszóval Geatan büntársai is bűnösök, nevezetesen a meddő művészek, a teletelen és irgalmatlan szórakozási vágy, az unalom, mely — mint bulldogg a tolvaj nyomában, — mindig dühödten jár a téletlenség és a szellemi sívárság nyomában.

Bizonyos, hogy Geatan urfi akkor sem vált volna diszkrét az emberiségnek, ha külső előnyök hiányában valamilyen más „szabad”, például politikusi pályán kereste volna meg mindennapi pecsenyéjét. Kijáró, uzsorás, vagy hasonló foglalkozású egyén lett volna belőle, de nem valószínű, hogy rablásra és gyilkosságra vetemedett volna. Erre az impulzust az „előkelő” élet adta meg neki, ahol nincs semminek kevesebb becsülete, mint a munkának, az egyszerűségnek, a jóság-nak és az emberi önértéknek, már tudniillik annak az önértéknek, amellyel mások rendelkeznek.

Geatan, aki azt hitte magáról, hogy „hódító”, hogy ellenállhatatlan, akit szeretnek teljes szívvel és lélekkel, rövidesen ráeszmélt arra, hogy abban a világban, ahol mozog, mindennek „szabott” ára van s aki — mint ő is — feljebb akar ezen licitálni, fellengző álmából kijózanodik. Geatan az „előkelő” életnek, az engedelmis játékszernak mindent megértett az a világ, amelynek jólétét köszönhetette, amennyit szolgáltatá-

sa számára megért, de arra már nem volt kapható, hogy a ficsur lázas álmait, társadalmi ambícióit finanszírozza, anélkül is inkább, mert hiszen alapjában véve Geatan nem volt rangbeli, nem tartozott érdekeivel ugyanabba az érdekszférába, amely bevette őt, de nem volt hajlandó magához asszimilálni.

Ami pedig Leonida asszony tragikumát illeti, ez valóban és nagyon emberien tragikum. A felső „tízezer” üres életű asszonyainak tragikuma az övé. Mint egész élete igazolja, abban az illúzióban élt, hogy az élet minden boldogsága, különösképpen az ugynevezett szerelmi boldogság, — mely után a vágy sohasem fogy ki az álmódzó asszonyok szívéből, — éppoly kapható, megrendelhető, mint egy káprázatos estélyi toalet Paquiné, vagy mint a five clook-ok-keája a párisi Ritzben, mint egy Royce-Royce autó, mellyel sétakocsizást tesz a finom délnő, akár a bukaresti szösszen, akár a párisi Bois de Boulogneban.

Leonida asszonyt erre is nevelték. A világ, amelynek fülledt légkörében asszonyi sorsa és szépsége kiteljesedett, mindent, tehát az ő életét is, kizárólag hatalmi szempontból ítélte meg s mert ez a világ a boldogság minden illúzióját a vágyban, a szertelen tobzódásban, a nők életörömeinek megvételében látta, természetes, hogy ő sem vonhatott ki magát ezen hatóerők nyomása és hamis illúziói alól.

Ha életben marad: talán feleszmél, ta-

Uj leszerelési konferenciákat tartanak a franciák, angolok és amerikaiak részvételével

Beszűntetik a háborús filmeket

(London, márc. 2. Az Uj Kelet tud.) Az angol közéletnek két szenzációja van. A nagyobbik szenzáció, hogy Amerika egyáltalán nem gondol flottájának megnagyobbítására, hanem ellenkezőleg, a lehetőséghez képest csökkenti tengeri haderejét, a másik esemény, amiről legtöbbször beszélnek, a Cavell-film, amely hetek óta foglalkoztatja mindazokat az országokat, amelyek felejtetni szeretnék a háborút és rossz néven veszik, ha azt akár írásban akár filmben feljuttják.

Angol és amerikai leszerelés

Az amerikai parlament néhány nappal azelőtt olyan értelmű határozatot hozott, hogy az admirális hajóépítkezési programját lényegesen be fogja szűntetni. Ez a hír londoni politikai és hadügyi körökben nagy meglepődést keltett. Általánosságban az a vélemény, hogy az amerikai nép nagy többsége nem akar tudni egy angliá-ellenes versenykészlődésről, ellenben szívesen üdvözölne minden leszerelésre irányuló hadihajó és hadierő csökkentést. Az utóbbi hetekben Londonban a fenyegető amerikai flotta-építkezés miatt nagy feszültség volt, amely most lényegesen engegett. Politikai körökben rámutatnak arra a körülményre, hogy a brit kormány elhatározása sok-

ban hozzájárult az amerikai flotta-bizottság döntéséhez. Az angol admirális ugyanis az elmúlt hetekben ugy határozott, hogy a cirkálók számát nem hogy nem akarja növesztetni, hanem mindenképpen azok csökkentésén fáradozik.

Leszerelési konferenciák

Diplomáciai körökben azonban az a hír járja, hogy legközelebb Anglia, Franciaország és Itália között tárgyalások indulnak meg a hadihajók lecsökkentésére. Ha ez megtörténik, akkor ennek a konferenciának a példájára Anglia, az Egyesült Államok és Japán is ugyanebben a tárgyban fognak értekezni. Londonban egyébként nagy figyelemmel kísérik a német és francia flotta-építkezéseket. Különös aggodalommal kísérik a francia tengeraltató-építését és elismerik, hogy a legutóbbi vizre bocsátott francia tengeraltató-építkezések sokban felülmúlják az angol tengeraltató-építkezések hasonló típusait. Ha Franciaország végrehajtja a tengeraltató-építkezési programját és 29 ilyen hajót bocsát vizre,

akkor ismét visszanyeri régi pozícióját, vagyis a tengeraltató-építkezésében a világ első hatalma lesz. Azt hiszik, hogy a tárgyalások alkalmával ezek a hajóépítkezések nagy akadályai lesznek a békés megegyezésnek.

Ami a Cavell-film bemutatását illeti, a londoni hatóságok ugylátszik, a kormány intervenciójára nem engedélyezték, hogy a filmet a publikum elé vigyék. Az Alfa-házban Baldwin a filmmel kapcsolatos több kérdésre válaszolt. A miniszterelnököt megkérdezték, vajjon a kormánynak szándékában van-e Cavell-filmmel kapcsolatban cenzurát alkalmazni. Chamberlain külügyminiszter viszont felelni fog arra a kérdésre, vajjon a film ügyében tárgyalásokat folytatott-e a német követcség néhány tagjával. Az angol sajtó szerint a Cavell-film egyre elvi jelentőségű problémává szélesedik. Szemben a fényvel, hogy régen elfelejtett és mind-egyik félre kellemetlen háborús emlékek újra felírásúlnak, felvetik a kérdést, vajjon nem lenne helyes, ha minden néven nevezendő háborús film bemutatását beszűntetnék.

Bujor Duma Géza nemzetközi zenekarvezető zenekarával **minden este a METROPOL-ban hangversenyez** Nyitva reggel 3 óráig

Purim hetében adjuk a schlachmonesz megváltást Palesztina földjéért.

A „Dybuk“ prágai héber előadása

Prága, márc. 2. Páris és Berlin meghódítása után szombat este egy csapatra Prágát is meghódította a „Habima“ moszkvai héber színtársulat, amelyet a weinberge-i színház lát vendégül öt napig. A bemutatkozó előadásban a „Dybuk“ került színre. Ezt a darabot volt alkalmunk látni több zsargon színtársulatának előadásában és mindössze egy hete láthatuk ismét a „Dybuk“-ot a budapesti Újszínházban és a magyar bemutató kritikáinak tükrében. Így hát önmagától kínálkozott az alkalom annak a problémának eldöntésére, hogy a zsidó népszellemet melyik előadás, tudta legpontosabban kifejezni. Előre kell bocsátani, hogy művészi kvalitás dolgában is kolosszális az, amit a Moszkvai Habima produkált. De nem szabad viszont azt sem elfelejteni, hogy a budapesti Újszínházban sem utolsó művészek adták a Dybukot és Somlay Arturral az élén a magyar színjátszás elitgárdája állt sorompóba Anski drámájának sikere érdekében. A zsargon színtársulatok szintén jó kvalitású művészekkel rendelkeznek és az az előnyük is megvan, hogy a Dybukot, ezt a kifejezettebb orosz-lengyel gettó-dramát azon a nyelven adják elő, amelyen az orosz lengyel gettók lakói tényleg beszélnek.

Mégis, ha a három Dybuk-előadás között párhuzamot vonunk, nyugodt lelkiismerettel megállapíthatjuk, hogy a tisztá héber előadás valamilyen közzé a legprecízebb és legművészebb. A magyar előadás alapvető hibája a magyar nyelv és a gettó-zsidó hanghordozás összetételének következményei. A Dybuk szövege kifejezetten népies és a gettó-zsidók társadalmi életének leghűbb kifejezője. Megtaláljuk benne a paraszt zsidót, megtaláljuk benne a gazdag zsidót, megtaláljuk benne a hiteltől a hívőkig az összes árnyalatokat, de nem találunk egyetlen alakot sem, amely hasonlítana az európai városok vicelfigurájához és kávéházi zsidójához. Emellett ép úgy megvannak a szerepeknek a maguk tragikus és komikus oldalai, mint akár melyik más társadalmi színműnek, amely modern keretekben játszódik. A pesti előadásban még Somlay sem tudta a maga szerepét olyan tökéletesre vinni, hogy megfelejtse a kávéházi zsidót. Ehhez járult még, hogy a legdrámaibb deklamációk, amelyek magyarul hangoztak el, majdnem nevésgesen hatottak.

A zsargon színtársulatoknak Dybuk-előadása már sokkal bensőségesebb volt, habár itt nagy hátrányára volt az előadásnak a hevenyészett díszletelés s kellékezés. Itt nem utolsó sorban az győngítette a hatást, hogy a szereplők egy része túlzásokba esapott át. Valahogyan nem ugyanazt fejezte ki a zsargon előadás, mint amit Anski akart a Dybukban. Ezt csak most, a prágai héber Dybuk előadás után lehet látni. Míg a többi előadásban úgy láttuk, hogy mindaz, amit a szereplők tesznek és mondanak a színpadon, lélekbeli jövő valóság, addig a prágai Dybuk előadásban kitérnek, hogy a Dybuk egy óriási szatíra, amely bebizonyítja, hogy mindaz, amit tesznek és vesznek a gettó emberei, nem egyéb, mint komédiázás és ami a legérdekesebb, ez a komédiázás szükségképpen egészíti ki az orosz-lengyel gettó társadalmi életét.

Az éjszakázó, fólíánsokat bujós „Beth Hamidras“-zsidó gondolatai, a holnap bekényéren rágódnak, mialatt ajkai a talmad éles logikájú vitát vívják. A völegény és menyasszony a kék baldachin alatt kötelelességszerűen boldog

mosollyal fordulnak egymáshoz, mialatt a menyasszony felkékben halálos tragédia játszódik le. A csodarabbi ráolvasással gyógyít, holott maga is tudja, hogy a sors szekerét nem lehet megállítani. A koldusok, akik körülállják a gazdag lakodalmat, boldogan hajbókolnak a pénztárhoz nábob előtt és amikor háttáfordít nekik, felháborodva szidják, hogy milyen keveset adott nekik enni. Szóval minden és mindenki komédiázik, de ez a komédia kell, mert ez tartja egységes keretben a gettó társadalmát. Ezt a legnagyobb művészi teljesítményt igénylő komédiázást sem a magyar, sem a zsargon előadás nem volt képes kifejezni. Ezt eddig csak a moszkvaiaknál tudtuk átérezni. De át tudta érezni az a közönség is, amely nyelviileg egészen idegenül áll a héber deklamációval szemben. Ez a körülmény pedig annak a bizonyítéka,

hogy nemcsak szavakban, hanem egész teljesítményükben művészek a moszkvai Habima tagjai. A színtársulat legnagyobb részét Palesztinát járt intelligens orosz zsidókból áll, akiket Stanislavsky, az orosz drámai iskolák legnagyobb pedagógusa képzett ki. Nem is lehet felsorolni azokat a kvalitásokat, amelyek hajszálnyi pontossággal összetevődnek külön-külön mindegyik színészben. Egyetlen fordulat nem marad hatás nélkül és a közönség, amely előlele-tekkel telve ült be a weinbergei színház nézőterére, oly benyomásokkal távozott, amilyenekre a könnyelmű, kozmopolita Prágában alig van példa. A Habima kedden este tartja utolsó előadását Prágában, azután rövid bécsi vendégszereplés után elindul amerikai körújtára.

A városi tanács a Csikós-telepet jelölte ki a mintavásár céljaira

Külön népkonyhát létesít a város az intellektuel alkalmazottak részére

(Cluj-Kolozsvár, márc. 3. Az Új Kelet tud.) Csütörtök este Kolozsvár városi tanácsa fontos ülést tartott, amelyben az állandó mintavásár és a piaci árusoktól szedett helypénzek ügyével foglalkozott. A mintavásár elhelyezésének ügye tudvaleg még mindig nem jutott nyugvópontba. A városi tanács állandó választmánya a városfejlesztés szempontjainak szem előtt tartásával arra az újlápontra helyezkedett, hogy az állandó mintavásárnak a „Csikós-telepen“ való elhelyezése a legelőnyösebb. Az állandó választmány tegnap esti határozata alapján Tuffli Richárd helyettes polgármester Bukarestbe utazott, hogy ott a kereskedelemügyi miniszternél a tanács megbízásából végleges engedélyt kapjon az állandó mintavásárnak a Csikós-telepen való elhelyezésére. A városi tanács ezután a Kolozsvári piaci árusok kérésével foglalkozott. A piaci árusok ugyanis egy évvel ezelőtt naponta fizették ki a helypénzt sátraik után. Egy évvel ezelőtt azonban ezt a rendszert megváltoztatták s a város hivatonta inkasszálta a helypénzeket. Tekintve, hogy a helypénz négyzetméterenként 3 lej, ennek havi összege elég magas összegre rug, úgy hogy az általában

szegény piaci árusok csak nehezen képesek a havi 1000-1200 lej helypénzeket kifizetni. A piaci árusok a Sfatul Negostoresse intervencióját vették igénybe a régi rendszer élelbeléptése érdekében. A Sfatul megbízásából Tuffli helyettes polgármester kedvezően javasolta a városi tanács előtt a piaci árusok kérésének teljesítését és miután ez ellen a többi tanácsosok sem görögtek akadályokat, az állandó választmány hozzájárult a régi rendszer élelbeléptetéséhez, vagyis ahhoz, hogy a helypénzeket a jövőben naponta szedjék be a piaci árusoktól. A városi népkonyha akcióival kapcsolatban a magántisztviselők szindikátusának vezetése élén, gróf Logotheti Oresztel, báró Feilitzsch Rudolffal és Müller igazgatóval megjelentek ma délelőtt Mihali polgármesternél és felajánlották a szindikátus Unió-uccai helyiségeit, valamint felszereléseket is arra a célra, hogy a népkonyha vezető-bizottsága a szindikátus helyiségében külön éttermet létesítsen az intellektuel alkalmazottak számára. Mihali polgármester szívélyesen fogadta a küldöttséget, melylyel hosszasan elbeszélgetett majd azután a város nevében megköszönte a

szindikátus ajánlatát, arra kérte a magán alkalmazottak szindikátusának vezetőjét, vegyen aktív részt az általuk javasolt intellektuel alkalmazottak népkonyhájának megszervezésében. A polgármester kijelentette, hogy helyes volna, ha a szindikátus megbízottjai a város megbízottjaival hosszabb megbeszélést tartanának az intellektuel alkalmazottak népkonyhájának megszervezése érdekében. A polgármester végül arra kérte a szindikátus vezetőit, hogy értesítsék amideőn aktuálissá válik a szervezési munka megkezdése.

„Semmi“

Irta: Charles Spencer Chaplin
„Semmi“ lesz a címe a legújabb Chaplin-filmnek, amelyet a nagy Charlie a „Cirkusz“ világsikere után munkába vesz. Az alább következő cikket Chaplin abból az alkalomból írta, hogy a „Semmi“ szcenáriumával elkészült s ez már csak azért is rendkívül érdekes, mert a zenidhis filmszínész néhány őszintén emberi meggyőződéseit tartal-mazza.

Ez az én országom. Az ő kikötőjében veti meg horgonyát a vagyak hajója. Ott nem zárják el kötelek a vándor utját a veregtekezés fedélzetéről. Ott véget ér a hajszja az Arany után. Dávid és Góliát testvéri békében élnek együtt. Nem kell uccakölyköknek bedobni az ablakveget, hogy más munkához jusson. Senkinek sem téved az az örült gondolat az eszébe, hogy a talpbőr és a faggyu az éhséget is csillapítják. És ha meglátják a szegény Charliet, bölcsen és egy kissé szegyenkeve fognak mosolyogni majd, mint mikor az öregek az ifjuságukra emlékeznek: „Hát ilyen különös volt a világ...“

Messze van az az ország. Még itt állok a cipőmben és varázsbotomra támaszkodom. Minduntalan kinyujtom a kezem és megkésve veszem észre, hogy annak a szerencsésebbnek szólt a köszöntés, aki árnyékomban áll. Ünnepelesen teritem meg az asztalt és hiába várok, mert nem hűz az ut énhozzám. Vállaimon sokan hágnak e magasba, de nekem még azt sem szabad megkérdezni: „Hol is maradtok én?”

Ehézttem, harcoltam és hadonáztam magam körül. Amig a fájdalom kacsajba oldódott. És most az egész világ nevet rajtam és bohócnak ismer. Jól van így, hogy sokan nem tudják: a nevetés milyen fájdalmas megismertetés adott. Ők akkor már csak mosolyognának és a mosolygás mélyéből néha kioldódik a könny is.

És mások könnyen összeráncolnak a homlokukat. Nem akarnak az álomból felébredni. Nevetésükkel fájdalmas érzéseket bódítanak el. Nem szívlelik a „Hamlet“-ot a bohócnak. Azért mégis egész könnyen megérintettem a világ alvását. Fájt nekem, hogy az „Arany-láz“ bosszuságot okozott az alvóknak. Kinek szolgáljak én? Könnyű az elhatározás. Aki a kötélén táncol, önmagában hordhatja a súlypontját.

Meg fogjátok látni, hogyan molesztálnak majd engem „ők“ ott a kötélén. Az emberek meg fognak halni a nevetéstől, ha látnak engem.

Nagyon sokat dolgoztam. Ha a nevetés munka lehet.

Egyszer valószínűleg belehalok. A tömeg egy újságpillanatra fölriad, mint Szilveszter-éjszaka az „Aranyláz“-ban, de egy új trefacsinaló leadja majd a lövést és Charliet, a bohócot elfeledték.

Ha néhány ember tudja, hogy a bohócnak egy Hamlet is meghalt, akkor boldogan vetem le lehetetlen cipőmet és csöndesen eltávozom a Semmibe.

SELECT MOZGO

szombaton premier

Asszony és ördög

megható dráma Sudermann „Egyszer volt...“ c. regénye nyomán. Főszerepben:

Grete Garbo, John Gilbert, Lars Hanson

Ezen film az amerikai Metro-Goldwin legnagyobb alkotása.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. Kivételesen rendes helyárak

ri

(Szófia, A hógát... cionista... ságának... fogadta. S... nyelven... az újjáépít... galmakról... szágaiban... ta a zsidó... intézett... A ráköv... Felkereste... gária poli... gosítást. S... galmakról... fert. Szok... nemzeti k... mus“ cím

Ga me

Sz ered nek font

(Bucure Uj Kelet... vert bukar... ügyében a... zaciosn... tek a nyil... az Uj Ke... mig Buk... mozgalom... hólgyei ált... tése érdeke... löbírő előt... Leonida J... csotaban... és ebből k... haladó öss... A vizsga... nélkül abt... tak, hogy... Gaetan d... színdeké

A vizsga... két kérdés... által jutot... birtokába... kihallgatás... még a tra... tott a pé... kérdés az... asszony h... zin, amely

M
Hitelk... kíváns
CLUJ

10
II. oszt. b... és h

arra kérte a magán... diktálásának vezetése... rész az általuk java... alkalmazottak népköny... zésében. A polgár... hogy helyes volna, ha... zottjai a város meg... megbeszélést tar... tuel alkalmazottak... szervezése érdeké... végül arra kérte a... hogy értesítsék... valik a szervezési

Spencer Chaplin

lesz a címe a leg... u-filmnek, amelyet... lie a „Cirkusz” cí... munkába vesz. Az... ző cikket Chaplin... lomból írta, hogy a... enóriumával elké... csak azért is rend... mert a szenációs... ekány őszintén em... ilatközösét tartat

Az ő kikötőjében... t a vagyak hajója... telek a vándor útját... téről. Ott véget ér... tán. Dávid és Góliát... k együtt. Nem kell... bód az ablakveget... z jusson. Senkinek... lt gondolat az eszé... s a faggyu az éhsé... És ha meglátják a... ölesen és egy kissé... mosolyogni majd... gek az ifjúságukra... ven különös volt a

ország. Még itt állk... sbotomra támasz... kinyújtani a kezem... észre, hogy annak... ólt a köszöntés, aki... megélesen terített... ba várok, mert ne... Vállaimon sokat... de nekem még azt... zni: „Hol is ma...

m és hadonátant... a fájdalom ka... post az egész világ... cknak ismer. Jól... em tudják: a neve... megismertetés... csak mosolygóna... helyéből néha kiol...

összeráncolnak a... rnak az álomból... el fájdalmas érzé... Nem szivlelik a... an. Azért mégis... rintettem a világ... hogy az „Arany... zott az alvóknak... Könnyű az elhata... áncol, önmagába... t.

hogyan molesz... k” ott a kötélen... k halni a nevetés... tam. Ha a nevet...

belehalok. A tő... ra fölrriad, mint... „Aranyláz”-ban... leadja majd a lő... botot elfeledték... adja, hogy a bo... meghalt, akkor... tetlen cipőmet és... Semmibe.

Boris bolgár király kihallgatáson fogadta Nahum Szokolowot

(Szófia, március 3. Az Uj Kelet tud.) A bolgár király Nahum Szokolowot, a cionista világszervezet végrehajtó bizottságának elnökét két óras kihallgatáson fogadta. Sokolow a királynak francia nyelven referált a palészina helyzetről, az újjaépítésről és a zsidó kisebbségi mozgalmakról, különösen Európa keleti országában. A király figyelmesen hallgatta a zsidó vesér előadását és főbb kérdést intézett hozzá.

A rákövetkező nap Nahum Sokolow felkereste a külügyminisztert, akitől Bulgária politikai helyzetéről kapott felvilágosítást. Sokolow ezután a cionista mozgalomról is tájékoztatta a külügyminisztert. Sokolow a „Nemzetek szövetsége, nemzeti kisebbségek és zsidó nacionalizmus” címén előadást tartott Szófia egyik legnagyobb termében. Az előadásra a bolgár főváros politikai és kulturéletének minden számottevő tagja nemzeti-szeregre való tekintet nélkül eljött. Az előadó mellett szűnni nem akaró éljenzessel és tapssal tüntettek.

legnagyobb termében. Az előadásra a bolgár főváros politikai és kulturéletének minden számottevő tagja nemzeti-szeregre való tekintet nélkül eljött. Az előadó mellett szűnni nem akaró éljenzessel és tapssal tüntettek.

Ebből az alkalmából említjük meg, hogy Nahum Sokolow, aki Bécsből utazott Szófiába, elutazása előtt dr. Harnischhez az osztrák köztársaság elnöke-hoz a következő levelet intézte: „Excellenciás Uram! Különös megiszteltetésemre szolgál, hogy excellenciádnak köszönetet mondhassak azért a kitüntetésért, hogy mozgalomunk lényegéről és mai állásáról informálhattam.

Különös meglepéssel konstatalhatom, hogy Excellenciád nagy szimpátiával

viseltetik a zsidó újjaépítéssel szemben. A cionista mozgalom, amelynek törekvései ma már a népszövetségi politika egyik integráns része, nagyrabecsülti azt az öröklődést és szimpátiát, amellyel Ausztria viseltetik az ügy iránt.

Ezért tiszteletteljes kötelességemnek érzem, hogy excellenciád támogatását a cionista világszervezet exekutívje nevében hálásan megköszönjem.

Engedje meg Excellenciás Uram, hogy mely hűszeltem és nagyrabecsülésemet fejezzem ki ön iránt. Nahum Sokolow. Hasonló szellemű levelet intézett Nahum Sokolow dr. Ignatz Seipel köztársasági kancellárhoz is, akinek külön megköszönte az Uj Kelet által már közölt megleghangú levelét.

Gaetan, amikor először rőtölt kis kalapácsával koponyájára, erőszakkal elvette a kulcsokat.

Arra, hogy ná történt ezután, már nem emlékszik.

A vizsgálóbíró kihallgatta még Pilát Margit asszonyt, akinél Gaetan lakott és akinél a merénylet után elrejtette a rablott pénzt. Pilát asszony a legnagyobb szánalom hangján emlékezett meg Gaetanról. Valomása során kijelentette, hogy még borzalmas büne után is vonzódik Gaetanhoz, akiről kijelenti, hogy végtelenül kedves, előkelő és jó társalgó volt. Az a véleménye, hogy a gyilkos merényletet bizonyosan természetfeletti hatalom hatása alatt követte el.

Pilát asszony szobaleánya a legnagyobb elragadtatás hangján beszél Gaetanról, akiről kijelenti, hogy a legszimpatikusabb, a legkedvesebb és a legvidámabb ember. Ő nyitott előtte ajtót, amíg az emlékezetes hajnalon hazatért, de arcáról nem tükröződött vissza semmi különös. Rövid ideig tartózkodott a lakásban. (Ekkor rejtette el a rablott pénzt.)

Legutóbbi kihallgatása során Gaetan azt a kijelentést tette, hogy a kalapácsot, amellyel a merényletet elkövette és amelyet megtaláltak nála mindig magánál tartotta, amidőn Leonida asszonyhoz ment.

A kalapács egyike volt ugyanis azoknak az eszközöknek, melyekkel magához táncolhatta Leonida Josefint.

Bukarest felsőbb körei még ma sem ocsudtak fel a merénylet által előidézett döbbenetből. Leonida asszony egészségi állapota iránt állandó érdeklődés nyilvánul meg. Az áldozatot egyébként Bukarest legnépszerűbb asszonyának tartják. A felsőbb tizezrek még most sem képesek elhinni, hogy Gaetan valóban képes lett volna egy rablógylkosság elkövetésére. Általában Gaetan büntetést mint erotikus aberrációt szeretnék beállítani.

Gaetan azért vitt magával benzint, mert a gyilkosság után fel akarta gyujtani a villát

Szenzációs részleteket tárt fel a vizsgálat eddigi eredménye Kihallgatták Leonida Jozefin asszonyt, akinek vallomásából kiderült, hogy Gaetan előre megfontolt rablási szándékkal követte el a merényletet

(Bucuresti-Bukarest, március 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagy port felvert bukaresti rablógylkossági kísérlet ügyében a tegnapi nap folyamán szenzációs, szenzációsabb részletek kerültek a nyilvánosság elé. Mint ahogyan az Uj Kelet tegnapi száma is megírta, máig Bukarest bizonyos női köreiből mozgalom indult meg a felsőbb tizezrek hölgyei által dédelgett Gaetan megmentése érdekében, a rablógylkos a vizsgálóbíró előtt azt a kijelentést tette, hogy Leonida Josefinnal a földosztással kapcsolatban üzleti összeköttetésben állott és ebből kifolyólag egy millió lejt meghaladó összeget követelt tőle.

A vizsgálat számai egyébként kivétel nélkül abban a tényben összpontosultak, hogy

Gaetan a gyilkos merényletet rablási szándékkal és előre megfontolt követelte el.

A vizsgálat sarkalatos pontját az a két kérdés képezte, hogy Gaetan rablási állat jutott-e a nála talált 800 ezer lejt birtokába, avagy valóban, mint ahogy kihallgatása alkalmával is kijelentette, még a tragikusvégű merénylet előtt jutott a pénzhez. A másik tisztázandó kérdés az volt, hogyan került Leonida asszony haláloszobájába az az üveg benzin, amelyről arra következtetnek, hogy

Gaetan a merénylet nyomainak eltüntetése végett fel akarta gyujtani a villát.

Ezen pontok tisztázása érdekében Stanescu vizsgálóbíró tegnap délután felkereste a szenatóriumban Leonida Josefine asszonyt, aki már teljesen visszanyerte öntudatát és a feltett kérdésekre minden nagyobb megerőltetés nélkül precíz válaszokat ad. A benzines üvegre vonatkozólag kijelenti, hogy nincs tudomása arról, hogy szobájában egy benzines üveg lett volna. Azt a véleményét fejezte ki, hogy

Gaetan a benzint csupán azért hozhatta magával, hogy a villát felgyujtva, eltüntesse merényletének nyomait.

Ezt a kijelentést egyébként megerősíti a Leonida asszony szobalányának vallomása is, aki szintén nem tudott a benzines üvegről. Gaetana nézve terhelő bizonyítékot szolgáltat az is, hogy két megkezdetlen gyufadobozt találtak nála, amelyekre vonatkozólag nem tudott felvilágosítást adni a vizsgálóbírónak.

Leonida asszony ezután őszinte vallomásokat tett a köztöte és Gaetan között fennálló viszonyról. Kijelentette, hogy Gaetan szélhámos és gyilkos terveiről mindeztideig nem tudott és hogy a gyászos végű estén történt közöttük az első összeszólalkozás, bizonyos ékszerekkel

kapcsolatban. Határozottan állítja, hogy nem adta át a pénzt Gaetanának és aki csak úgy juthatott a pénzhez, hogy a merénylet elkövetése után kivette a zsebéből a kasszakulcsokat. Leonida asszony arra is emlékszik, hogy

A belügyminisztérium harmadára redukálta Bihar-megye közegészségügyi költségvetését

(Oradea-Nagyvárad, márc. 3. Az Uj Kelet tud.) Bihar-megye közegészségügyi tanácsa a tegnapi nap folyamán ülést tartott, amelyen a megyei főorvos bejelentette, hogy a belügyminisztérium törölte az előirányzott 9 milliós költségvetési tételt és csak három és félmillió lejt hagyott meg a megyei közegészségügyi intézmények fejlesztésére. Így most nehézségbe ütközik a biharmegyei közegészségügyi intézmények irányítása. Ugyanis a terbevelt ingyenes üdültelepek részére, amelyek céljaira vaskói, remeci, petrovici, razboieni és petroviesi nagyvállalatok díjmentes lakhelyet ajánlottak fel, előirányzott 240 ezer lejt is törölle

a minisztérium a költségvetésből.

Beszámolt a főorvos Bihar-megye és Nagyvárad egészségügyi állapotáról is. A jelentés szerint Bihar-megyében 15 skarlát, két tifusz, egy difteritis belevan, míg Nagyváradban magában 32 skarlát, 3 tifusz és egy difteritiszes megbetegedés történt.

Végül megállapította a jelentés, hogy Eleden és környékén nagymértékben pusztít az alkohol, aminek oka az, hogy ezen a környéken sok a szeszgyár. A főorvos azonban annak a reményének adott kifejezést, hogy az új szesz törvény csökkenteni fogja a fogyasztási mennyiséget.

Sauerwein szerint Briand Genfben a legszigorubb vizsgálatot fogja követelni Magyarország ellen

London, március 2. A Times, a Daily Telegraph és a Daily Mail a román kormányának az optansperben tett ajánlatával kapcsolatban beszámolt arról a nagy visszatetszéről, amelyet az ajánlat a magyar közvéleményben keltett. A lapok egyöntetűen megállapítják, hogy ez az ajánlat csupán az európai közvélemény megtévesztéséj és a népszövetségi tárgyalás hangulati befolyásolását célozza.

A Daily Telegraph genfi tudósítója jól informált helyről arról értesül, hogy a kisanant igaz. célja az, hogy Magyarországot a kisanantba való belépésre kényserítse az ugynevezett „vinta-szerződés” segítségével.

francia publicista, A. Maffin-ban tovább folytatja a szentgotthárdi incidenssel kapcsolatban Magyarország elleni hadjáratát. Sauerwein azt írja, hogy Briand Genfben hajthatatlan lesz és a legszigorubb vizsgálatot fogja követelni Magyarország ellen, mivel nem teheti kockára a locarnói politikát. Senkise várja -- fejezi be cikkét Sauerwein -- hogy Franciaország ölbetét kezekkel nezze a Népszövetség falhoz-állítását és hogy a francia törvényhozás minden kontrolirol lemondjon. Végtelenül sajnálatos, hogy a magyar kormány már másodsorú lázad fel a nemzetközi szerződések ellen, de most az egyszer megjárja, mert senkinek akad, aki eljárását védelembé vehesse.

Páris, március 2. Sauerwein, az ismert

Mindenki vehet RADIOT.

Hittképes egyéneknek kedvező részletfizetés. Készülékeinket bárki kívánságára kipróbáljuk. Alkatrészek a legjobb minőségben meglegelő olcsó árak. Érdeklődjön áraink iránt.

ELECTRICA

CLUJ, PIATA UNIRII. (KÖZPONTI SZALLO ÉPÜLET.)

I öl tüzifa	II. oszt. hasábos 4 m ³ , tüzelésre kitűnően alkalmas, házhozzállítva	950 Lei
II. oszt. bűk és fűgy felaprítva, házhozszállítva 100 kgr.-köt 79 lei. I. oszt. bűk hasáb és hántottfa egy aprított, mint ötcs tételekben a legolcsóbb napi árban kapható		
KRAUSZ VICTOR, Str. CHINTEU 1-3. Telefon: 423.		

Diaconescu, Gerghelt, Kereszturit és a többi fővádlottakat felmentette a hadbíróóság, a mellékvádlottakat enyhe büntetéssel sújtották

(Cluj-Kolozsár, márc. 3. Az Uj Kelet ad.) Ma délelőtt az unalmas védőbeszéd-
tek jegyében folytatódott az egyesített
diákok főtárgyalása. Eddig mintegy
15 védő tartotta meg védőbeszédét, akik-
nek jórészt fiatal jogászok és az ország-
os diákszövetség egy-egy delegátusa let-
tek. A zsűfoglalás meglett tárgyalóterem-
ben ma délelőtt nagy várakozással tekin-
tették Cătuneanu professzor beszéde elé,
mivel az erdélyi antiszemitizmus ve-
gére néző védőbeszédére csak a délutáni
tárgyalás folyamán került a sor. Egy bu-
caresti diák tartotta ma délelőtt jelen-
tősebb védőbeszédét társai mellett.

A fiatal diák néhány érvel sorakozta-
tát fel a vádlottak mellett, hangsúlyoz-
ta, hogy a diákok teljesen ártatlanok és
készségek felületes vizsgálata folytán ke-
rültek a vádlottak padjára. Kijelenté,
hogy ennek a közvéleménynek a hang-
súlyát a nagyváradi kongresszust kö-
vető eseményekkel foglalkozott. Kijelen-
tette, hogy ennek a közvéleménynek a han-
gsúlyát nem kell, hogy befolyásolja a
hadbíróóságot. Ennek igazolására felhozta
a Sacco-Vanzetti anarchista esetét, aki-
ket a világsajtó tiltakozás, diplomáciai
intervenciók, sőt az uralkodók közbe-
lépése ellenére is kivégezték a független ame-
ricai bíróság.

Ezután a hadbíróóság szünetet mondott
el. szünet után pedig dr. Giurgiu János
emelkedett szólásra, aki többször védő-
beszédében igyekezett a diákok ártatlan-
ságát bizonyítani.

— A jelenlegi pert a román nemzet
politikai pöréi közül talán a nagy me-
morandum-perrel lehet összehasonlítani
— mondta Giurgiu doktor — mindkét
ügy szoros kapcsolatban áll a románság
vitalis érdekeivel, mindkét per nemcsak
egy kis csoport pere, hanem az egész ro-
mánságé. Nem szabad itt súlyos ítéletet
mondani, mert akkor ítéletet mond a
hadbíróóság az egész közvélemény fölött,
amely ezt a pört magaévé tette. Kétségtel-
en, hogy Nagyváradon voltak olyan
események, amelyek elítélendők, azon-
ban ezt be kell tudni annak, hogy a ro-
mán ifjúság temperamentuma nem tud
feket tenni szenvedélyeire. A per anya-
gából azonban kétségtelenül látszik az,
hogy a vádlottak nem voltak részesei
ezeknek az eseményeknek s nem szabad
látatlanban a romboló tömegeből azokat
kiválogatni, akiknek semmi közük nem
volt a rombolásokhoz. Kéri a vádlottak
felmentését. Beszédének végén Giurgiu
dr. tiltakozott az ellen, hogy bizonyos
elemek az Uj Kelet munkatársát kiuta-
sították a tárgyalóteremből.

kegyetlen emlékü magyar kommunista
forradalom, amelynek zsidó vezetője, Kun
Bela mutatta be azt, hogy milyen a
zsidó, ha hatalom van a kezében.

Ezután Cătuneanu néhány szóban fog-
lalkozik a pörrel is, ezzel kapcsolatban

hang-ulyozza a diákmozgalomnak a ro-
mán nemzeti történelemben való fontos-
ságát, az a diákmozgalom fogja meg-
teremteti a román jövőt és ezért a nagy-
váradi eseményeket is ezen a román
nemzeti szempontból kell mérlegelni.

*Az ügyész is meg tudja érteni a
nagyváradi rombolásokat*

A védőbeszédek elhangzása után Ne-
gulescu királyi ügyész emelkedett szó-
lásra, aki kijelentette, ő maga is belátja,
hogy a diákok büntetése román
nemzeti szempontból menthető. Eppen
ezért nem is vitázik a védők hazafias be-
szédeivel. De a rombolás büntetése
súlyos, amit a bíróságok nem szabad
büntetlenül hagyni.

A védők ellenreplikái után a hadbíró-
ság ítélethozatalra vonult vissza és egy
órás tárgyalás után hozta meg az ítéletet.

Az ítélet

Kilenc órakor feszült csendben vonult
be a bíróság a tárgyalóterembe. Az elnök
kifejező hangon kezdte olvasni az ítéletet.
Már az első szavak elhangzása után tisztá-
ban volt a tárgyalóterem hallgatósága
azzal, hogy az ítélet még a legvérmesebb
várakozásokat is felülmúlva enyhe. A
verdikt így szól:

Nicoara Corneli, akinél a nyomozás
során egy törtekercset találtak, 1 havi
börtönbüntetésre, Nemes Nándor ma-
gyar nemzetiségű rikácsot 1 óra,
Pop Josif diákot, aki Diaconescut a
kórházba vitte és visszajövet letartó-
ztatták, 15 napra, Călugării George diá-
kot 15 napra, Crețiu Constantint 15
napra, Iuliu Crisant 15 napra ítélték.

In contumaciam 7 7 havi börtönbü-
ntetése sújtották Muntean Maria, Ră-
dulean Marin, Transchivescu Constan-
tin és Bunescu Emil diákokat, akik
nem jelentek meg a tárgyaláson.

Felmentette a hadbíróóság Diaconescu
Nicolae és Ghergel Nicolae, a Wais-
lovitséle verekedés hőseit, Keresz-
tény Olteanu Sándort, Moldovan Ioan
dr.-t Cotrus Vasile dr.-t Iváni Ká-
mánt, Papp Józsefet, Ivan Belgeat, Ge-
orge Totut, Iosif Dumitru, Drum Miha-
il, George Dumcat, Draga Belinteanut,
Maria Pantozit és Mendrei Ticut.

A feltűnést enyhe ítélet még a vád-
lottak között is meglepetést keltett.

Mircea Georgescu vissz- szavonul a védelemről

Ezután Mircea Georgescu, a tegnapi
tárgyaláson megtámadott ügyvéd emel-
kedett szólásra, aki nyilatkozatot olva-
solt föl az öt ért sérelemmel kapcsolato-
san. A nyilatkozat a következőképen
hangzik:

— A törvény és a bíróság előtt nin-
csenek nemzetek, nincsenek zsidók és
keresztények, csak jogkeresők vannak,
ahol nek a védelmére az ügyvédek van-
nak hivatalva. Tudomásom van arról,
hogy az az intelligens diákság, ame-
lyet egyébként több perben önzellenül
védeltem, jól tudja ezt és nem teszi ma-
gára azt a különös és ostoba jelfo-
gást, amelyet a tegnap felszólalt ja-
nálóember képeiselt. S mégis tekintettel
arra az udvarián magartásra,
melyet az egyik vádlott vele szemben
tanúsított, lemondok ebben a perben
védői szerepemről, annak ellenére,
hogy a jelenlegi vádlottak közül töb-
ben irásban kérték támogatásomat.

Ezután Cătuneanu professzor, védőbe-
széde következett. Cătuneanu, mint az

ügynevezett tudományos antiszemitizmus
erdélyi vezetője, „tudományos” előadásban
fejtette ki a pörben való állásfoglalását.
Nagy vonásokban ismertette az antisze-
mitizmus történetét, úgy Romániában,
mint a külföldön és indokokat sorakoz-
tat fel annak indoklására.

Cătuneanu kisebbségi teóriája

— Elnek Romániában kisebbségek,
akik keresztény vallásúak. Ezekkel a né-
pekkel a békés megegyezés lehetséges,
mert semmi más mint a faji ellentét,
nem választanak el tőlük. Nem így va-
gyunk azonban a zsidósággal, amelynek
nemcsak faji jellegzetességei, hanem a
vallását megalapozó dogmák, az egész
nép dogmatikus stukturája és minden
idegen ellen gyűlölködő lélekvilága min-
den megegyezést lehetetlenné tesz.

— Remélem, — mondotta Cătuneanu,
— hogy rövidesen ki fog alakulni az az
egységes front a keresztény népek kö-
zött, amely meg fogja akadályozni a zsi-
dók terjeszkedését és hatalomra jutását.
Elrettentő példája ennek a veszélynek a

Horváth Menyhért, a csekk- hamisítók királya, újból a törvényszék előtt áll

Menyus legújabb szélhámossága. Egy gróf és
egy hercegnő fiának adta ki magát Suiyosan
megkárosította egy magyar főügyész
özvegyét

(Bécs, március 3. Az Uj Kelet tud.)
Horváth Menyhért, a világhírű és vi-
lágjáró szélhámós újra hallat magáról.
Horváth, akit nemcsak szűkebb baráti
köre, de a publikum is csak Menyusnak
nevez, 4200 schillinggel csapta be Hra-
bovszky Maria uriaszonyt. Hrabovszky
egyikori magyar főügyész özvegyét. A
eset részletei a következők:

A laplatai csekk

1927-ben Bécsben az általános pénz-
ügyi zavar idején Horváth egy „rio-de-
janeiroi, Rio de Laplata nevű bank csekk-
jeivel többmillió lejnek megfelelő össze-
get esalt ki egy bécsi nagybanktól. Biz-
tos fellépése, a leszámításra benyújtott
csekket közismert papírja, valamint az
akkori hosszadalmas ellenőrzés mellőzé-
se lehetővé tették, hogy a bank kifizet-
te az összeget. Amikor aztán a bank be-
küldte a Rio de Laplata banknak Rio
de Janeiroba a csekket, csak akkor de-
rült ki, hogy ilyenü bank nem is léte-
zik. Amire a súlyosan károsult bank fel-
jelentést tett. Horváth akkorra már va-
lahol Kairóban üdült. Hogy itt volt-e, az
még ma is bizonytalan. Bizonyos csak
annyi, hogy egy szép napon egy gyönyör-
ű szál férfi jelent meg a Ringen, fején
argentiniai széles kalappal, a vállán pe-
dig egy majom ugrált. A kis állat arany-
láncal volt odakötve az egzotikus ruhá-
ba öltöztetett urnak, a karjához.

Az egész korzó csak az argentiniai
kombinációja, különös ruhája urat
bámulta.

Ő pedig naponta nyugodtan és pontosan
déli tízenkéntkor megjelent a Ringen és
fogadta a rátapadó asszonyok tekintetét.
A jó ég tudja, meddig csinálta volna ezt
a passziót, ha egy bécsi rendőrügynök-
nek nem támad gyantája. A deklatív le-
igazolta Grand Hotelbeli lakásán az
átutazó argentinaiat.

s bár a papírjai hallatlanul stím-
meltek, bevitte a Landesgerichte.

Itt azután többször kihallgatása után
bevallotta, hogy ő bizony nem egy argen-
tinai urlovas, hanem csak Horváth
Menyhért.

a Laplata csekket régóta keresett
hamisítója.

Hogy ezt a majommal való vakmerő sé-
télgetést egy olyan városban, ahonnan a
világ minden részébe kiadtak ellene kö-
rözlevelet, miért eszelte ki, az még ma
is titok. Nem titok azonban az, hogy Hor-
váth Menyhért a nemlétező Laplata bank
csekkjei miatt hat évi súlyos börtönt ka-
pott. Es itt eszelte ki azt a csalást, amely-
lyel elég érzékenyen megkárosított egy
özvegy uraszonnyal s amely miatt most

Nagy tavaszi vásár,
bámulatos olcsó árakkal

Kalapkirály

P. Unirii 24.

Mutatványarok:

Legdivatosabb kalap	— — —	Lei 250
1-a fehér ing	— — —	230
1-a színes ing, 2 gallérral	— — —	275
1-a kemény dupla gallér	— — —	36
Valódi nyulszőrű kalap, utolsó divat	— — —	500

Soknik, nyakkendők, keztük és
egyéb divatcikkék szintén melyen
leszállított árakon. Mindenki majd-
nem féláron vásárolhat elsőrangú
divatcikket.

**Bár ilyen összegű vásárlás után
e héten egy divatos gallért kap ajándékul!**

Mottó:
Zongora vétel
bizalom dolga

Legnagyobb garancia erre az 58
év óta fennálló

Triska I. cég

cég kitűnő hírneve, mint egyetlen
és legnagyobb szaküzlet Erdély-
ben. — Förster világmárka vezér-
képviselője.

Zongorák

kaphatók hosszabb részletfizetési
feltétel mellett is. — Cluj, Strada
Saguna 14. — Telefonszám 4-19.

Urania MACISTE közkedvelt akrobata Erdők királya

Szombaton premier legújabb nagyszíri filmében. Monopol filmcentrál Vasárnap delelőtt fél 11 órai kezdettel Matiné. — Jegyek ára 15 lei

vonják őt felelősségre a bécsi büntetőbírósg egyik büntetőtanácsa előtt.

Hercegnő és gróf ur fia
A börtönből levelet írt Hrabovszkyné-
nak, akit egyszer valami mulatságon
ismert meg s akinek igen megtetszett a
jómegjelenésü fiatal férfi. A levélben
Menyus, a szegény gépészek titok-
zatos rövidséggel elárulta öngnagságának
azt, hogy ő gróf Festetich Béla és Ghika
hercegnő törvényes fia és hogy hercegi
édesanyja után nagyobb összeget öröklt
Spanyolországban, de a pénz még nem
veheti fel, mert azt egyelőre Gonzales
madridi közjegyző kezeli. Ő (Horváth)
most egyelőre arra kéri Hrabovszkynét,
kölesönözzen neki kosztfeljavítás céljá-

ból ezer schillinget. Hrabovszkyné el is
küldötte ezt a pénzt. Amikor aztán Men-
nyus kiszabadult a Landesgerichtből és
hat évi pihenés után Bécs egyik belvárosi
kávéházában ültette fel tanyáját. Hra-
bovszkyne követelni kezdte a pénzt. Ami-
kor látta, hogy kéréseivel semmire sem
megy, feljelentette Horváthot. A vizsgá-
lat folyamán természetesen kiderült,
hogy Menyusnak abszolúte semmi köze
Ghika hercegnőhöz és Festetich gróf-
hoz. Gonzales közjegyző pedig van ugyan
több is, de olyan keresztnév, amelyet
Horváth megjelölt, egyáltalán nem is
létezik. A tárgyalás bővelkedik humo-
ros jelenetekben. Itélet csak szombaton
várható.

Valószínű, hogy a Horthy Miklós nyolc éves jubileumára kiadott politikai amnesztia-rendelet alapján Hatvany Lajos is amnesztiában fog részesülni

Budapest, március 3. Jelentették, hogy Horthy Miklós kormányzó uralomra pu-
tásának nyolcadik évfordulója alkalmából újabb politikai amnesztia-rendelet
jelent meg, mely a nemzetgyűlési pereket is megszünteti. A rendelet alapján a
budapesti büntető-törvényszék mai tárgyalásán megszüntette az eljárást a nemzet
gyűléssel rádoltt Szigeti István szegedi ispán ügyében. Ez az első amnesztia,
amelyet a törvényszék nemzetgyűlési bűnperrrel szemben alkalmazott. Az am-
nesztia-rendelet alapján ma alkalmazták az amnesztiát egy tiltott közlési nyelven
is. A törvényszék Tarsányi Gyulát, aki a Pesti Napló tavalyi októberi számában
Erdélyi Béla két büntetésének letartóztatásáról számolt be, felmentette.
Jogász körökben úgy vélik, hogy miután az amnesztia-rendelet általánban intéz-
kedik a nemzetgyűlési perek megszüntetéséről, Hatvany Lajos is amnesztia alá
fog esni, miután pere még felelősség alatt áll s így a Tábla a törvényszék íté-
lete ellenére is alkalmazhatja vele szemben az amnesztia-rendeletben foglalt
szankciókat.

Négyszázmillió pezeta költség- gel öt év alatt 50 kilométeres tengeralattialagutakat akarnak épí- teni Gibraltár és Marokkó között

Anglia nem jó szemmel nézi a spanyol-francia tervet

Madrid, március 3. Közel száz éve fog-
lalkozik az európai emberiség azokkal a
tervekkel, hogy a tengerszorosokkal el-
választott területeket szárazföldi uton
kapcsolhassa össze a kontinenssel. Így
merült fel például a Calais és Dover kö-
zött letesítendő alagút eszméje, amely
Franciaországot és Angliát kötné össze,
továbbá a Boszporus alatt furandó alagút
az európai és ázsiai Törökország szá-
razföldi összekapcsolására. A La Manche
csatorna alatti alagút megépítésének ma
már sem technikai, sem pénzügyi akadály
nem volna, hanem egyedül az ang-
olok idegenkednek a terv megvalósítá-

sától, még pedig biztonsági szempontok-
ból. A török alagút furása állítólag csak
rövid idő kérdése és a munkálatokkal
megbizott német vállalkozók már tavasz-
szal megkezdik a furásokat.

Most aztán egy harmadik alagút-terv
merült fel, még pedig Spanyolország-
ban, amelynek egyre több híve van, akik
azt akarják, hogy Gibraltár és Ceta kö-
zött tengeralatti összeköttetést letesít-
senek Európa és Afrika között. Spa-
nyolországban, amely senlegessége foly-
lán a háboru alatt meggazdagodott és
Marokkóban is megszilárdította helyze-
tét, ezt a merész tervét Franciaország is
támogatja, csak az angolok nem lelke-
sednek érte, ugyancsak politikai és stra-
tégiai megfontolásokból. Gibraltár még
ma is sulyos sérciem a spanyol naciona-
lizmus szemében, mert az angol erőt, ha
nem is olyan mértékben, mint valaha,
még mindig elzárja nyugat felől a szá-
bad utat a Földközi tengerre, viszont az
új alagút lényegesen csökkentené az an-
gol ellenőrzés jelentőségét a gibraltári
szoros felett.

Madridban és Barcelonában, de Pá-
risban is erősen dolgoznak a terv megva-
lósítása érdekében. Az alagútnak nem-
csak a legaprólékosabban kidolgozott
mérnöki tervei vannak készen, hanem
egy spanyol-francia pénzeszpot is alk-
ult a munkálatok finanszírozására. Az
alagút terveinek részleteit egyelőre még
titokban tartják, annyit azonban kiszivár-
gott, hogy körülbelül 400 millió pezetába
kerülne az alagút furása, amely öt évet
venne igénybe. Az alagút, amelynek hosz-
sá mintegy 50 kilométer lenne, maxi-
mális mélysége pedig 400 méter, vasúti

összeköttetésre is fog szolgálni, úgy, hogy
Calais és Tanger között közvetlen vona-
tok fognak közlekedni. Ezenkívül azon-
ban politikai jelentősége is lesz az ala-
gútnak, amely erős közlekedést fog magá-
után vonni Spanyolország és Franciaor-
szág között és a két állam ezzel is job-
ban magához fogja fűzni a közösen bir-
tokolt Marokkót.

Vannak persze pesszimisták is, akik
azt hiszik, hogy a tervről nem lesz sem-
mi, éppen az angol ellenállás miatt. Min-
t ahogy Észak Európában az ismeret-
len angol „splendid isolation” meghiu-
sította a La Manche csatorna alatt terve-
zett alagút furását, Észak Európában a Gib-
raltár-kérdés fog a terv útjába állani,
mert Anglia a Hercules oszlopaiban a
maga uralmi pozíciójának oszlopait is
látja a Földközi tengeren és aligha fogja
ezt az egoista álláspontját minden küzde-
lem nélkül feladni.

A tervbevitel európa-afrikai alagúttal
kapcsolatban érdekes esetet elevenítenek
fel, amely körülbelül ötven évvel ezelőtt
egész Európát lázba hozta. Arról van szó
ugyanis, hogy a múlt század hetvenes
éveiben váratlanul az a hír járta be a
világot, hogy Spanyolország és Marokkó
között titkos, illetve eddig nem ismert
tengeralatti összeköttetés létezik. A hír
hírhírségének ellenőrzésére különböző ki-

CORSO

filmszínház

Premier Szombaton Premier
Cigánybáró
Fűszerpiók

Sia Mara és Verebes Ernő

A bővített zenekar Strauss eredeti zenejét ig-
szá. — Világvárosok diadalmas filmje,
Monopol Erol film

Sértelek történetek, így például a gibrat-
tári sziklakon tömegesen élő majmok ké-
zül összefogtak néhány lucatol és miután
valamennyit rezkarikával megjelöltek,
szabadoneresztettek. Nemsokára azután a
marokkói partokon elfogtak néhány
ilyen megjelölt majmot. Minthogy telje-
sen kizárták tekinthető, hogy az állatok
átusztak volna a tengeren, nagyon való-
színű, sőt majdnem bizonyos, hogy a
tenger alatt természetes útjuk van Eu-
rópa és Afrika között. A tenger-
alatti utat azonban mindeddig nem siker-
ült megtalálni.

Megint hallatlan botrány játszódott le a jogoszláv parlamentben

Belgrad, március 2. A tegnapi lejárt szódott hallatlan botrány után a par-
lament mai ülésén az ellenzék egyellen be maradt töredéke a technikai obstruk-
cióval akarta megakadályozni, mivel az ellenzék lacolletét arra akarta felhasz-
nálni, hogy a költségvetés részletes vitá ját megszavaztassa.

Kokanovic agrárpartí képviselő a tárgyalás közben az elnöki emelvény
elő ugrott, az előadó kezéből kiragadta a költségvetést, amelyeket darabokra té-
pett. Orjási botrány tört ki, melynek Perics elnök az ülés hirtelen berekesz-
tésével vetett véget és a szavazást délutánra halasztotta. A demokrata és pa-
raszpartí ellenzék ma délelőtt folytatta tanácskozásait, azonban még nem dönt-
öttek el, hogy passzivitásba vonuljanak-e, vagy sem.

Politikai intervenciók hatása alatt helyezték át Barátkaról Elesdre a járásbiróságot

(Oradea-Nagyvárad, március 2. Az
Uj Kelet tudósítójától.) A biharmegyei
prefekturára rendelt érkezett a mai nap
folyamán a belügyminisztériumtól,
amely közli, hogy az elesdi járásbiróság-
got Barátkára helyezték át. Ez a rende-
let nagy megdöbbenést keltett úgy az
ügyvédek, mint a közönség körében.
Elesd ugyanis ötezer lakosu község,
amelyben nyolc ügyvéd, 3 járásbíró és
tiz segédtisztviselő működik, viszont
Barátka kétezer lakosu elhagyott falu,
vasúti állomás nélkül, ami nagyon al-
kalmatlanná teszi járásbirósági szék-
helynek.

irta, Biharmegye megvásárolta az elesdi
volt gróf Zichy kastélyt, amelybe az ál-
lami és közigazgatási hivatalokat, köze-
ttük a járásbiróságot is akarták áthe-
lyezni. E tervet azonban most keresztül-
huzta az a miniszteri rendelet, amellyel
az elesdi járásbiróságot Barátkára he-
lyezték át.

Ennek az áthelyezésnek, beavatottak
szerint politikai háttere van. Ugyanis
Barátkán lakik Domocos Stefan görög-
keleti esperes, földbirtokos is, akinek
apósa Podor Péter nagyváradi tanács-
bíharmegyei képviselő, akinek interven-
ciójára történt ez a belügyminiszteri
rendelet.

— Letartóztatták egy osztrák képví-
selő fiát, erkölcsstelen orgiák rendezése
miatt. Grácból jelentik: A rendőrség let-
tartóztatta Hubler volt tartományi
képviselő huszonkétéves, Ferenc nevű
fiát, aki 14—16 éves előkelő lányokkal
erkölcsstelen orgiákat rendezett és egy-
leányt tiltott műtetre vitt rá. A leány
családja feljelentést tett a fiatalember
ellen.

Butorárszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkásait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Büsendorfer, Stügl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktarait. Hiteképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

600000 leit

könnyen nyerhet mindenki,

aki az egyedüli e délyi óras-ékszerész üzletben 1031 lej értékű vásárolt vagy rendel **mélyen leszállított árak mellett**

14 kar. arany gyűrűk	Lej 20
15 kar. arany karikagyűrűk párja	Lej 760
Karórák	Lej 300
Zsáborak	Lej 170
Ébresztő órák CFR	Lej 170

Minden óránál 2 évi írásbeli jóállást vállalunk. Postai rendeléseket gyorsan és pontosan szállítunk.

Cím: Ceasornicaria „Ardeleana” Bucuresti, str. Sf. Vineri 17.

Szombat, 1928 március 3

— Tordán i zsidó kórház lozsvári zsidó aranyosmegye t-ikén tartja dán. A gyűlés vesznek részt az aranyosgy sójáról nitkőz hitközség és különösen na képviselőket.

— Selvem p lejűl, Kalap

— Pctróleu gyújtotta om Simánczki Ed üldözési máni mai leöntötte fekiűt az ég tette magát a kelt fel, amik válláig elszer hoz rohant. A liek előították csétlen lakat

— Letartózt gatóját. Jasi culescu, a hus különböző vis gokhoz több- jelentések kö kutatást tartó denben igazol házigazgatót

— Budapes gi” autót rend A budapesti rendőrségének ta autómobil esetek nyom sere. Az új a dió-kocsi” cím rendőrség egy delte meg az új autótípus, a ürségek részé összeállítású rendezése. A fényképészeti van, úgy, hog nen szinte pe szíthet, amire nak sokszor gépkocsin kü tály is lesz é tokat készíth mén. Külön o lektor készült amelynek b asztalt és töl így már a he jegyzőkönyve autó tetején gitségével ha könnyű szerr detektívek.

Terdán is megalakul a kolozsvári zsidó kórházegyesület körzete. A kolozsvári zsidó kórházegyesület tordanyosmegyei körzete vasárnap, e hó 4-ikén tartja meg alakuló ülését Terdán. A gyűlésen Kolozsvárról is sokan vesznek részt, de képviselve lesznek az aranyosgyéresi cserbegyi és az alsórári hitközségek is. A marosludasi hitközség és a mezőseki hitközségek különösen nagy számban küldenek ki képviselőket.

* Selven-puplin ing méret után 500 lejtől. Kalapkirálynál, P. Unirii 24.

PA-KA-HU!

Petróleummal leöntötte és felgyújtotta onmagát. Bécsből jelentik: Simáneczki Ede lakatos hirtelen támadt öngyújtó manijában tegnap petroleummal leöntötte átvál, felgyújtotta és rátekint az égő ravatalra. Lassan süttette magát a tűzön és csak akkor kelt fel, amikor a két karia szinte a válláig elcsenesegett. Ekkor az ajtóhoz rohant, ahol összeesett. A házbeliek eloltották égő ruháját. A szerencsétlen lakatos a kórházban haldozik.

PA-KA-HU!

Letartóztatták a husi fogház igazgatóját. Jasiból jelentik: Dumitru Niculescu, a husi fogház igazgatója ellen különböző visszaélések miatt a hatóságokhoz több feljelentés érkezett. A feljelentések következtében lakásán házkutatást tartottak és a házkutatás mindenben igazolta a vádakát. Erre a fogházigazgatót letartóztatták.

PA-KA-HU!

Budapesti rendőrsége „gyilkossági” autót rendelt. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség a világvárosok rendőrségeinek a példájára egy újfajta autót készített a gyilkossági esetek nyomozásának a megkönnyítésére. Az új autót „gyilkossági rádió-kocsi” címűt viseli és a budapesti rendőrség egy magyar gyárnál rendelte meg az első ilyen gépkocsit. Az új autótípus, amelyet kizárólag a rendőrségek részére készítenek, szenzációs összerakású és egészen speciális a berendezése. A gépkocsi hátsó részén fényképezési osztály és sötét kamara van, úgy, hogy a rendőrség a helyszínen szinte percek alatt felvételeket készíthet, amire a rendőrségi nyomozásnak sokszor nagy szüksége van. A gépkocsin külön daktiloszkópiai osztály is lesz és percek alatt ujjlenyomatokat készíthet a rendőrség a helyszínen. Külön orvosi laboratórium és reflektor készüléke van a gépkocsinak, amelynek belsejében összecsatolható asztal és több széket helyeznek el és így már a helyszínen a legprecízebb írgyűjteményeket lehet készíteni. Az autó tetején tolétra van, aminek segítségével háromemeletes épületekre könnyű szerrrel feljuthatnak a nyomozó detektívek.

Vadászat közben megsebesült a walesi herceg öccse. Londonból jelentik: Henrik királyi herceg, az uralkodópár második fia egy vadászaton leestett a lováról és súlyos sérüléseket szenvedett. Az orvosok megállapították, hogy a kulcsontja eltört, többi sérülései azonban könnyebb természetűek.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorszükségleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg **FISCHER ALBERT** butoráruházát **Cluj, Cal. Reg. Ferd. 61**

A tizenötödik bázei cionista kongresszus megerősítette azt a határozatot, hogy purimkor minden rendezvény jövedelme a Keren Kaimeté.

Ferradalmi átalakulás előtt a vasúti közlekedés. Seweningenből jelentik: A holland kereskedelmi miniszternek tegnap mutatta be a legnagyobb siker keretében Philipp Kurze mérnök zseniális találmányát a dróttalumul átvitt elektromos árammal irányított mozdonyt, amely a lehető legnagyobb könnyedséggel mozog, a legképtelenebb pályán is. A szakértők szerint a találmány jövője befáthatatlan. Az elektromos sugarakkal irányított mozdony arra van hivatva, hogy rövid időn belül teljesen átalakítsa az eddigi forgalmi lehetőségeket.

Divatcikkek, maídnem fétáron a kalapkirálynál

Vilmos excsászár nővéreinek férje. Zubkov bigamiát követett el. Berlinből jelentik: Vilmos excsászár nővéreinek férje, Zubkov, huga ma berlinben kijelentette, hogy bátyjának Viktória hercegnővel való házassága bigamia, minthogy Zubkov Oroszországban már megházasodott és még nem vált el. Zubkov kereskedelmi ügynök volt Oroszországban, apja cipészmeister Moszkvában. Zubkov huga egy pozsonyi tisztviselő felesége, aki most Berlinben tartózkodik.

A pincér bált, amely február hó 29-ikére volt kitűzve, a belügyminiszteri engedély nélkülsége miatt március hó 7-ikére halasztották el, amelyre egy meghívók, valamint a megváltott jegyek érvényesek a Rendezőség.

Borsalino kalap 950 lej. Kalapkirály.

Végrehajtást rendeltek el Viktória hercegnő férje ellen. Berlinből jelentik: Viktória hercegnő férje, Zukov orosz emigráns ellen, aki mint emlékeztetes, néhány nappal ezelőtt felültra verte egy bár alkalmazottait, végrehajtást rendeltek, hogy behajtsák rajta azt a háromezer márká kártérítést, amelyre elítélték. A végrehajtó kiszállt Zukov lakására, de a botrányhős szobájában csak egy kopott szmokingot s két íres utazóbőröndöt talált.

Gara Ágos 30 éves jubilaris szerzestje vasárnap, március 4-én fél 9 órakor lesz a rom. kat. gimnázium dísztermében, amelyet a nagy érdeklődés után itélve, zsufolásig megtölt Kolozsvár megértő közönsége. A magasnövöju, fényes műsort Szilágyi Berta vezeti be Walter Gyula költői prólogiával. A jubilaris író a kisebbségi Ujságírószervezetek képviselői s az erdélyi román Ujságírószindikátus nevében Buteanu Aurel, a gyermekek nevében pedig Benedek Ducika s Bartha Gábor üdvözlik. M. Lévay Ilonka, a gyönyörűhangú, neves énekművésznő és Sugár Frigyes, a külföldre szerződött kiváló tenorista a szerző klasszikus versiorításait és eredeti verseit éneklük. Virányi Jenő stilszerű zenéire, Osváth Klári, Paál Judit, Horváth Elza és Horváth Géza, a román Opera táncművészei a szerző költeményeit illusztrálják klasszikus, illetve expreszionista táncművészetükkel. Hegedüs Szerafina, a bécsi Kammerkustbühne kiváló művésznője, továbbá a talentos Szilágyi Berta és más művészek a szerző verses és prózai műveit adják elő. Irodalmi esemény lesz Ligeti Ernő és Osváth Kálmán neves erdélyi írók szellemes, aktuális konferánza. Franchy Viktor a szerző líráját mutatja be német műfordításban. A gazdag és nívós műsornak szimpadi szenzációja lesz a kedves és tehetséges Misogam-művészpár énekes, táncos szimpadi jelenete. A jubilaris szerző ezt jegyei még korlátolt számban kaphatók a Kisebbségi Ujságíróklubban (v. Monostori-ut 18.) és vasárnap este 8 órakor a rom. kat. gimnáziumban. Az előadást követő társasvacsera jegyei legkésőbb szombaton válthatók meg az Ujságíróklubban. A társasvacserán Körösi Dúdu zenekara és a kitűnő Moderne Jazz-band játszik.

Évjáradékot biztosítottak egy olasz asszonynak, aki másodsor szült ikreket. Rómából jelentik: Az olasz kormány Mária Mucio asszonynak évjáradékot biztosított, mert tavaly hármas, az idén négyes egészséges ikreket szült.

Egy volt magyar államtitkár öngyilkossága. Budapestről jelentik: Diószegi János ötvenöt éves nyugalmazott helyettes belügyi államtitkár felesége, amikor tegnap tíz óránt a színházból hazament, férjét vérző, mellet, ájultan találta a pamilon. A földön Browning-pisztoly feküdt. A kétségbeesett asszony azonnal a mentőkért telefonált, akik megállapították, hogy a golyó a sebesült szívet nem sértette meg, csupán a máját furta keresztül. Súlyos állapotban szállították a klinikára. Az öngyilkos Diószegi állapota, legutóbbi értesülés szerint, válságos, úgyhogy egyelőre lehetetlen kihallgatni. Az éjjeli szekrényen hozzátartozóhoz írt bucsuleveleket találtak, melyeknek tartalmáról a rendőrségnek sincs tudomása. Lehet, hogy a hátrahagyott levelekből kiderül az öngyilkosság oka. Ismeretes, hogy Diószegit a csongrádi bombamerénylet kivizsgálása alkalmával, amit személyesen vezetett, sokat támadták és a bíróság felmentette az ellene hangoztatott vádak alól, mégsem kapta meg fölötteseitől az elégtételt. A frankhamítás idején Nadossy helyébe került, sokat dolgozott, de a csongrádi

Sorsjegyárak:
 1/2 (egész) 1/2 (fél) 1/4 (negyed)
L. 670 L. 335 L. 170

eset miatt kedvetlen lett és kedélybeteg. Két évvel ezelőtt hirtelen nyugdíjazták, azóta teljesen elzárkózva élt, soha sem járt társaságba. Délben az orvosok konziliumot tartottak, hogy megállapítsák, vajjon megmenthető-e az életnek.

Orvosi hír, Dr. Sonnenried Ferdinand belgyógyász speciáista többévi bécsi és párisi tanulmányutjáról hazaérkezett és belgyógyászati rendelését megkezdte C. Reg. Ferdinand (Wesselényi-ucca) 18. sz. alatt. Rendel: d. u. 2-4. — Dr. Sonnenwirth-Eisler Melita bőrgyógyász és sebész-kosmetikus többévi bécsi és párisi tanulmányutjáról hazaérkezett és megkezdte bőrgyógyászati és kozmetikai rendelését C. Reg. Ferdinand (Wesselényi-ucca) 18. sz. alatt. Rendel: d. e. fél 11-12. óra. 4-6.

Havas Piroška romantikus hangversenye. Március 11-én, vasárnap este fél 9 órai kezdettel tartja a kiváló művésznő hangversenyciklusának második estélyét, tisztán romantikus szerzők: Brahms, Schumann, Chopin, Rachmaninoff, Liszt, stb. válogatott műveivel. Jegyek Lepage-nál kaphatók.

Végleg rendezik a cigánykérdést Magyarországon. Budapestről jelentik: Tegnap a belügyminisztériumban ankétot tartottak, amelyen elhatározták, hogy a régóta húzódo cigánykérdést végleg rendezik és a kóborcigányokat véglegesen letelepítik.

VILÁGMARKAS ZONGORÁK
 engros árban részletre is, 5 évi jótállással
STERNBERG — ORADEA
 Regele Ferdinand 14.

Eltűnt
 egy fiatal 17 éves leány
 arcáról a csunya, életlen szeptó, ráfolt, ráncos bibircs mivel a Dr. Biró-féle Havasi gyopár Krémet, szappant és mosdóvizet használta. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

Szováta-fürdőn
 a kitűnően ismert **villa SPERANZA** panzio a villa SPERANZA-ban, lényeges átalakításokkal, ezidén már **junius hóban megnyílik.**
 Elismertem elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Kovacs Józsefné f. rabbiné, Diciosanmartin (Dicsőszentmárton)**

Minden házban naponta egy darab aransárgóra füstölt

KALLA Óriásbűckling

friss halból készítve. Ha nem az ön, úgy gyermeke részére nélkülözhetetlen, mert vitamintartalma a növekedés előfeltétele.

1 db. 250-300 gr. csak lei 14

és meg fog győződni állításaink helyességéről

KALLA halkonzervgyár TIMISOARA

Minden fűszer és csemegekereskedésben kapható

RSO
 ház
 aton
 Premis
 báró
 erebes Ernő
 eredeti zsebjét in-
 sok diadalmos filmje.
 Profim
 például a gibrán-
 en elő majmok ká-
 tucától és miután
 val megjelöltek
 moskara azután
 elfogták néhány
 t. Minthogy telje-
 ő, hogy az állalok
 ren, nagyon valy
 zonyos, hogy
 s ágya van. Ez
 A t. k. os lenor-
 deódig nem sike-
 szódott
 ben
 ay után a parla-
 technikai obstruk-
 a akarta felkasz.
 élnöki emelvény
 i darabokra lé-
 ritelen berekess-
 emokrata és pa-
 meg nem dön
 a alatt
 dre a
 asarolta az ös-
 t, amelybe az ál-
 hívatalokat, köz-
 akarták áthe-
 most keresztül-
 rendelet, amellyel
 Barátkára be-
 ek, beavatottak
 van. Ugyaní-
 Stefan görög-
 okos is, akinek
 gyváradi tanár,
 akinek interven-
 belügyminiszter
 osztrák képvil-
 giák rendezése
 A rendőrség le-
 lt tartományf
 s. Ferenc nevű
 kelő lányokkal
 nuezett és egy
 ett rá. A leány
 a fiatallemben
 eit
 enki,
 erékig vé-
 mellet
 Lei 20
 Lei 700
 Lei 3-0
 Lei 170
 Lei 170
 ndeléseket
 Tinepi 17.

Alkalmi cipőelárusítás !!!

Üzletátadás miatt az összes raktáron lévő cipőárak

mélyen leszállított árak

mellett lesznek március 1-10-ig árusítva.

Győződjön meg hallatlanul olcsó árainkról.

**„EWO“ cipőüzlet
Calea Reg. Ferdinand 22.**

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Szombat délután 4 órakor: János vitéz. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó hely- arakkal.) Bevezető előadást tart: Császár Károly. Szám: 251.

Szombat este 8 1/2 órakor: Krétakör. (Ki- nai ujdonság, először. Kinai játék- stílusban. Zenével énekekkel, tánc- cal.) Premiére bérlet 32. Szám: 252.

Vasárnap délután 3 órakor: Mesék az irógépről. Operette ujdonság 13-ad- sor. Olcsó helyárakkal. Szám: 253.

Vasárnap este 6 1/2 órakor: Krétakör (2-od- sor.) Napi bérlet 31. szám. C. Szám: 254.

Vasárnap este 8 és háromnegyed órakor: Nászéjszaka. (Operette ujdonság 5- ödször.) Bérletszűnetben. Szám: 255.

Hétfő: Krétakör (3-adzor). Napi bérlet 32. szám A. Szám: 256.

Kedd: Krétakör (4-edzser). Napi bérlet 32. szám B. Szám: 257.

Szerda: Nászéjszaka (6dszor). Bérletszű- netben. Szám: 258.

A Színházi iroda közleményei

Ma este van a Krétakör premiéréje. Hosszu ideig tartó, nagyon gondos és ambiciózus előkészületek után ma este fogják bemutatni a Magyar Színházban az európai színpadok nagy szenzációját: a Krétakör című eredeti kínai játékot. Ez az első igazi kínai darab, amely ere- deti formájában, eredeti stílusában ju- tott el az európai színpadokra. Kolozs- vár közönségének bizonyára épen olyan meglepetés lesz a darab és az előadás formája, mint volt Berlin, Budapest és Bécs közönségének. A Krétakör négy egymásutáni napon: ma, holnap (fél- hétkor) hétfőn és kedden kerül színre. A pénztár mind a négy előadásra ár- usítja már a jegyeket.

A berlini opera vendéggjátéka. Köz- lednek a zeneszerető közönség ünne- pnapjai: Március közepén 16, 17 és 18-án a világhírű berlini Kamara Opera fog vendégszerepelné a Magyar Színházban. A szolisták Németország leghíresebb és legképzettebb énekesei, ezenkívül saját írszleteiket, folszereléseiket és zeneka- rukat is magukkal hozzák a berliniek. A fantasztikus költségekre való tekín- tettel, amelyekkel ennek a briliáns opera együttesének vendégszereplése jár, a helyek árai természetesen emeltek lesz- nek.

Nászéjszaka. Négy zsufolt nézőtör kö- zönségének kitörő tetszése és hangos tapsai avatták az idei évad egyik legna- gyobb sikerévé a Nászéjszaka című pá-

Gyermeke ellen vétkeszik, ha
gyermekruha
szükségletét nem
Glantz Szidi
gyermekruha divát-
szalonjában csináltatja **Fötér 10.**

risi operette-ujdonságot. Vasárnap este ötödözör, szerdán este hatodszor adják a Nászéjszaka s minthogy ezeket az elő- adásokat bérletszűnetben tartják meg, az összes páholysok és zsöllyeszek is a nem bérli közönség rendelkezésére állanak.

Mesék az irógépről, olcsó helyárakkal. Vasárnap délután 3 órakor a legvonzóbb operette-ujdonság, a Mesék az irógépről kerül színre olcsó helyárakkal, Kolbay Ildikóval, Mende Kláival, László An- dorral, Ithász Aladárral, Réthelyi Ödön- nel, Leóvey Leóval, Selmezi Mihállyal a főszerepekben.

Sugó nélkül! A Krétakör mai előadá- sán még egy intim meglepetése lesz a közönségnek: a színpad és nézőtér ösz- szeépítése folytán a sugólyuk eltűnik a színpadról s a színészek az egész dara- bot sugó nélkül fogják lejátszani.

„Szomorúságának énekese“ Nagyváros. Nagyváros, közönsége körében nagy érdeklődéssel várják a „Szomorúságának énekese“ című szin- darab bemutatóját, melynek rendezé- sére Imre Sándort, a kolozvári Mag- yar Színház kitűnő dramaturgját kér- te fel a nagyváradi színház. A próbák már folynak is. A darab főszerepeit: Kaszab Anna, Gáll Piri, Pogány Janka, Körösi Juci, Gróf László, Berenghi Béla játsszák. A premier iránt máris nagy az érdeklődés, annál is inkább, mert két évvel ezelőt a vilnai zsidó színházulát nagy sikerrel többször is játszotta ezt a Szabó Imre által fordított nagyvárá- su drámát.

**különlegesen berendezett
képkeretező, aranyozó**
műhely. Ovál, kerék és Blonddel keretek min- denféle ben. **Somlyai Mihály** Cluj, Str. Es- és klvit 16n

Telefon 13-00
Téli fűtésre
1000 kgr. vágott bükkfa-göcsöt 750 lejért ház- hoz szállít
FISCHER
Str. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 15

3 nagy szoba
irodának, esetleg 2 szoba konyhás lakásnak is kiválóan alkalmas,
azonnal kiadó
Cim a kiadóban

Szólóoltványok
amerikai sima és gyökeres vesszők leg- jobban és **garantált fajtisztán** kaphatók **Caspari Fr.-nél** Medeye- sen. (Jud. Tárnava mare. A jegyzék ki- vánatra. **Ügynök keresetlik**

Telefon 4-93.
irógépek
új és használt állapotban. Ugyisntén szá- mos és sokszorosító gépek állandóan **nagy választékban** kaphatók. Nagy speciális javító műhely. Irógép k karbantartását vállalom.

Finkler Antal
Cluj, Str. Reg. Maria 9.

Fomán angol, francia, német, orosz, cseh- szlovák stb. fordítások. Level k (cég-eknek hónapra) kérvények, periratok, tu o- mányos, műszaki, közgazdasági, ir dalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. **Dr. Mandel**, Str. Rafiu (volt Kötő-u.) 3. sz. Telefo 1 831

Uj Kelet könyvostályának könyvjegyzéke

- Zs'dótárgyu könyvek**
- S. I. Agnon : És a meggörbödött kiegyenesedik 40
 - S. Alechem: Leégett nemesek 30
 - Bin Gorion: József és testvérei 30
 - Fényes Samu: Jiddi első változása 50
 - Giszkalay János: Titok 15
 - Kacser Illés: Golem ember akar lenni 15
 - Max Nordau: Dr. Kohn 50
 - Zengő hára (Antologia) 30
 - Kabbalisták és csodatevők 30
 - Bibó Lajos: A zsidók utja 35
 - Goldmann: A zsidó nemzet követelése 15
 - Sch Gorelik: A Cion és a Golusz 10
 - Grotto Mór: Zsidó Renaissance 30
 - Herzl: Zsidó állam 30
 - Majrovits N. Jehuda: Tóra és a cionizmus 10
 - Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdé yben 10
 - Pancih Hermann: Utazásom a Szentföldön 10
 - N. Sokolow: Uj zsidó 25
 - Giszkalay: Tamar 70
 - Goldschmidt: Uj zsidósors (I, II, III. köt. 140
 - Giszkalay: Jönni fog még egy Kippur napja 120
 - Ben Ami: Uj Palesztina 50
 - Lacratella: Silbermann (Egy zsidó fü- története) 60
 - Fürst: Zsidó történet — zsidó kultúra 50
 - Mendele: A sánta fiske 80
 - Ujvári: Tulsó parton 70
 - A Talmud könyvei (I-II-III-IV) füve a (I-IV) kötve 250
 - Heinrich Heine: Bacharachi rabbi 55
 - Kiss József: Jokki (regény) 40
 - Dániel könyvek magyar fordítása 40
 - Fürth Margit: Gyuri gróf 55
 - A nőmellvári kispán (Mesék és történetek zsidó gyermekek számára 40
 - Ben Ami: Palesztinai és egyiptomi utamutató 40
 - Ossyp Dumow: Szomorúságának énekese 60
 - Benoit: A táncosnő 146
 - Schnitzler: Uza kisasszony 122
 - Süte: A bolygó zsidó (I-II) 408
 - Feuchtwanger: A herceg zsidója 255
 - Langenscheidt: Gróf Kohn 143
 - Dr. Krausz: Zsidó Palesztina 4 évezreden keresztül 35

Vidámság és derü
lesz otthonos mindend zsidó házban, ahol
Jüdische Schwänke
zsidó vicc és anekdotagyűjteményt olvas- sák. 270 oldalon, finom, rendkívül csosin vászonkötésben. Összeállította a nálunk is jól ismert Immanuel Olschwanger.
ára 230 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvostályában
KULTUREMBERNEK
mindennapi szükséglet a **jó könyv!**
Az Uj Kelet könyvostálya az alább jó könyveket ajánlja:
Kassák Lajos: Egy ember élete I-II-III. köt. 459
La Fontaine: Mesék (diszkiadás) 748
Tolsztoj: Kozákok 238
Pünkösti Andor; Barcay Bella a szeretőm 136
Dr. Hollós: Bucsum a sárka háztól 136
Dumas: A kaméliás hölgy 170
Hermann Bang: Reményvesztett nemzedék 170
Makkai Sándor: Ördögcsékér 340
Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszer közlésnel egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Átastkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap ohi detes-ek díja előre fizetendő. Jeltéss levelet csak egy továbbítunk, ha portó bélyeg melléke van. Ujgyezsi hírek díja 250 lej, e föl zeteknek 150 lej.

Utazók! BERKOVICSNE
vendéglője megnagyobbítva
Oradea, Str. Nicolai Iorga 19.
Zöldfa-u. Mérsékelt árak. Kitűnő házkonyha

T. Hölgyek! Modern bubi tranz formációk, Postiche frizetek felelősség mellett a legolcsóbbban és legteljesmeretesebben nálam szerehe- tők be. Tartós villanyos ondolálás, mely- nek tartó-ságáért 6-7 hónapig felelek. Párisból kintüetve hajfestési téren. Min- den színben, felismerhetetlenül, Párisi hen- nével, csak **Mussa Gyulánál** kap- ható, Str. Memorandului 10. — Estélyi és szines parókák kölcsönzése.

Középkoru izr. gyermektelen, jól situ- áni ő vegy, hazasság cőjából ismeretséget kötne int-ilig: ns 60 év kö üli izr. urral, ki va- gyonnal vagy j bb nyug ijjal rendelkezik. Szives ajánlatok „jó- vendő szép otthon“ címen e lap kiadóba intézem ök. 220

Belváro-ban csinosan butorozott kis szobát keres, ese- leg ellátással, urilány. Ajánlatokat „március 15“ jellegre a kiadóba. 195

Keresek 6, 8 és 9 éves háim ml-ile egy intelligens fiatal- embert, ki öket נטות וטות tanítás n részesítene. Kik jár- ny állásban működtek, elő- yben részesülnek. Az átás תלמוד תורה figyeltani, el. Löwen- ger Ilés, Baianare, Nagybá ya. 219

Hölgyeim!
A lezújabb modelt- kalapok meze- rtek és 200 lej- től elj bb kaphatók **HECHT** kulap- üz-mmel, **Cluj, C. Reg. Ferd. 20.** Cluj, Universitáti 3. Daj, Kovács Samu-u.1. Nő- és férfikalap tes- tes és formálás a leg- jutányos-abbban és szak- szerűben.

irodahelyiség
Két-három szobából álló keresetiek a fő ér közleében. Cim a kiadóban.

Schadchenek házasságközvetítők, kik elsörendű házak- ban bejáratosak, ko- zöljék a legjobb cím- ket leveleiben. — Cluj, post restante „Jó ho- norárium“ jellegre. 217

FiataleMBER izletos kóser ház- konyhát és lakást kan külbőbejáratu szoba- ban. — Egyetem-u. 5. 3. ajtó

Alapítva 1890.
Anton Rosenzweig Cluj Kolozsvár, P. Alhai Vlt. 38. (volt Szék-henyi-tér) מפרים מלתים צניעות תפלין מנות **Grosshandlung**

Az erkölcs keletkezése és fejlődése
Irta dr. Ligeti Sándor
Ára 150 lei. A magyaryelvű társad- alomtudományi irodalom legjelentő- sebb kiadása. Kapható az Uj Kelet könyvostályában

Ké Reviv erdők A kormány

Oradea. Na
3. Az Uj Kele annak, hogy a összes erdélyi gedélyeit és egyik napról a közel százezer viselő maradt mikor virágzó lére jutott A dent elkövette táorzásának n azonban hiáb más után kell peket.
Most hír sz

Elh Nagy Nem tar

[Bucuresti- h lei tud.] Tegit resben a ker orszagos szöve ülésen, amely **Negratu F. J.** denekelőti a n sőt rendkívül lalkoztak és e rendes közzgy megtartani, m án és 14-én. E tárgyalásra ke delmi és ipari halasztott rendjén szerep kedelmi válasz

Az arany és kereskedelmi nemesfém-biz- pen állapítottá ra érvényes arany 108,520 ezüst 2793 lej ig érvényesei **Mcgegyezé** rak és a ré- restből jelent gyalások utat létre a cukor termelők és egyvezést, am ismeretesek, végett Mraze miszter elé.

Sz b
Erdeklődé

Közgazdaság

Revízió alá veszik a bevont erdőkitermelési engedélyeket

A kormány állítólag 100 holdra érvényes új engedélyeket készül kiadni a fűrésztelepeknek

(Oradea-Nagyvárad-Nagyvárad, márc. 3. Az Uj Kelet tud.) Idestova három éve annak, hogy a kormány átvizsgálta az összes erdélyi favállalatok kitermelési engedélyit és azok kilencvenszázalékát egyik napról a másikra bevonta. Ezáltal közel százezer erdőmunkás és sok ezer fizetős viselő maradt kenyér nélkül és a valamikor virágzó erdélyi faipar a csőd szélére jutott. A vállalatok tulajdonosai mindent elkövettek, hogy a kormányt elhatalosítsák megváltoztatására bírják, ez azonban hiábavalónak bizonyult s egymás után kellett leszerelni a fűrésztelepeket.

Most hír szerint a kormány komolyan

szünteti meg a fűrésztelepek egy részének visszavonását az engedélyt. Szakkörökben mindazonáltal nem sok reményt fűznek a kormány ezen elhatározásához, mert a tervek szerint egy-egy fűrésztelep száz hold erdőséget kapna vissza, ami egyet jelentene azzal, hogy a fűrésztelepek előbb-utóbb ismét jelenlegi sorsukra jutnának. Az erdélyi faipar körében erős mozgalom indult meg, hogy rábíráják a kormányt arra, hogy legalább 300-500 holdat kapjanak vissza. Ez esetben az erdélyi faipar hamarosan elérné azt a szintet, amelyen régebben állott.

Elhalasztották a döntést a Nagyvárad mintavásár engedélyezése ügyében

Nem tart rendkívüli közgyűlést a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége

(Bucuresti-Bukarest, márc. 3. Az Uj Kelet tud.) Tegnap délelőtt ült össze Bukarestben a Kereskedelmi és iparkamarák országos szövetségének igazgatósága. Az ülésen, amelyen a kolozsvári kamarát Nagyán F. Joan elnök képviselte, mindenképp március 24-re és 25-re kitűzött rendkívüli közgyűlés kérdéseivel foglalkoztak és elhatározták, hogy azt a rendes közgyűléssel egyidejűleg fogják megtartani, mégpedig május 12-én, 13-án és 14-én. Ezen a közgyűlésen fognak tárgyalásra kerülni mindazok a kereskedelmi és ipari problémák, amelyek az elhalasztott rendkívüli közgyűlés napirendjén szerepeltek, így például a kereskedelmi választottbíróságok az értéktözs-

dek reorganizálása, a cégbejegyzés, az iparban mutatkozó munkahiány kérdése, a munkaszüneti törvény, valamint az egyenes adóról szóló törvény módosítása.

Az igazgatósági ülés részletesen foglalkozott ezután a nagyvárad-i kereskedelmi és iparkamarának azzal a kéréssel, hogy külföldi mintára Nagyváradon is tartassanak nemzetközi mintavásárt minden esztendőben. Hosszas vita után határozatot fogadtak el, amelynek értelmében a kérdést részletesebben fogják tanulmányozni, különös tekintettel arra, hogy az országnak mennyiben van szüksége egy évenként egyszer rendezendő mintavására.

Az arany és ezüst új beváltási ára. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium nemesfém-bizottsága a következőképpen állapította meg a belföldi forgalomra érvényes arany- és ezüstárakat: arany 108,520 lej kilogramonként, ezüst 2793 lej. Az új árak március 15-ig érvényesek.

Megegyezés jött létre a cukorgyárak és a réptermelők között. Bukarestből jelentik: Napok óta tartó tárgyalások után, tegnap megegyezés jött létre a cukorrépa árának kérdésében a termelők és a gyárak között. A megegyezés, amelynek részletei még nem ismeretesek, ma terjesztik jóváhagyás végett Mrazec kereskedelmiügyi miniszter elé.

Erősen visszaesett Románia állatállománya. A földművelésügyi minisztérium most tette közzé 1927. évi statisztikáját az ország élőállatállományáról. A hivatalos kimutatás szerint az ország tavalyi állatállománya a következő volt: Ló 19 millió 393.439 (1926-ban 18 millió 772.851), ökör 4 millió 552.166 (4 millió 492.384), bivaly 192.268 (193 ezer 286), juh 12 millió 941.051 (13 millió 581.869), kecske 418.616 (476 ezer 760), sertés 3 millió 075.732 (3 millió 167.722), őszvér 3516 (2150), szamár 11.564 (10.502). Az elmúlt évben tehát lényeges visszaesés mutatkozott az ökrök, juhok és kecskék, kisebb visszaesés pedig bivalyoknál és sertéseknél. Egyedül a lovak száma

szaporodott. Ennek tulajdonítható, hogy a lovak exportját a kormány szabaddá tette. Az állatállomány visszafejlődésének oka az, hogy a rossz exportlehetőségek miatt az állattenyésztés ma már nem fizetődik ki a drága takarmányok mellett.

Ismét napirendre került az állami árterületek értékesítése. Emlékeztetes, hogy az Averescu-kormány idején Románia több ajánlatot kapott külföldi konzorciumoktól a dunai árterületek bérbeadására. Az egyik ajánlat, amely szerint a konzessziót kérő tőkecsoport arra kötelezte magát, hogy az árterületeket záros határidőn belül megművelhető állapotba hozza és ötven év múlva teljes felszerelésükkel ingyen viszaszolgáltatja az államnak, már tárgyalás alá is került. A liberális kormány most újra elővette ezt a kérdést, amelynek perfektuálását éppen a liberálisok akadályozták meg annak idején. Egy külföldi pénzcsoporthoz bizottja már napok óta Bukarestben tartózkodik és Dimu Bratianuval tárgyal, ennek a körülből kétmillió hektár kiterjedésű árterületnek a bérletéről. A kormány ragaszkodik ahhoz, hogy ezt az üzletet is a kommercializációs törvény alapján üssék nyélbe, azaz azonban a külföldi konzorcium megbízottja nem hajlandó akceptálni.

A kolozsvári lisztkereskedők elégedetlenek az új maximális árak miatt. A kolozsvári lisztkereskedők körében általános az elégedetlenség a új maximális árak miatt, amelyeket nem tartanak reálisnak. Különösen a leginkább fogysztott 7-es számú liszt árának 9 lejben való megállapítása az, amely a kereskedők elégedetlenségét okozza, mert ezt a minőséget lehetetlen a maximális áron árusítani. Tudvalevő ugyanis, hogy Kolozsvárnak havi 120 vagont kivevő szükségletéből a piacra dolgozó két malom alig 30-50 vagont tud előállítani, míg a fennmaradó mennyiséget Aradról, Temesvárról, Nagykárolyból és a Regából szerzik be a kereskedők. A közönség tulnyomó része által leginkább keresett 7-es liszt ára azonban az Temesvár 9.10 lej, az Arad 9.30 lej, az Craiova 9 lej, míg Nagykárolynak jelenleg nincs ilyen árja. Ha hozzávesszük, hogy egy vagont liszt fuvardíja 6000-7000 lej, amihez még hozzájárul az 1 százalékos proporcionál-illeték, városi kövezetvám, befuvarozás és kezelési költségek, végül a kereskedő részére legalább 5 százalékos haszon, akkor egy kiló 7-es liszt tényleges ára Kolozsváron 10.50-11 lej, viszont a maximális ár 9 lej. Ez a helyzet azt fogja magától vonni, hogy a kereskedők kénytelenek lesznek a 7-es liszt árusítását megszüntetni.

Még ma megszavazzák a gabona-standardizálási törvényt. Megirtuk, hogy az aradi tiltakozógyűlés, valamint a memorandumok és más intervenciók után való állásfoglalás után az erdélyi és bánági gabonakereskedők vasárnap újabb gyűlést tartanak Nagyváradon a gabona-standardizálási törvényjavaslat ellen. A gabonakereskedelem monopóliozálása ellen egyébként hatalmas tiltakozó kampányt indítottak a besszarábiai kereskedők is. Ezek a tiltakozások azonban alighanem hiábavalók, mert bukaresti jelentés szerint a javaslatot még ma, szombaton megszavazzák.

HAMBURG-SÜD és BALTIC-AMERICA-LINE

A legnagyobb, a legmodernebb és leggyorsabb gőzhajó Dél-Amerikában!

Rendszeres indulások: HAMBURG-ból és DANZIG-ból ARGENTINIA-ba URUGAY-ba BRAZILIA-ba az EGYESÜLT ÁLLAMOK-ba és CANADA-ba a „Cap Arcona”, „Cap Polonia”, „Cap Norte”, „Monte Sarmiento”, „Monte Olivia”, „Monte Cervantes”, „Polonio”, „Estomio”, „Lituanía” stb. kényelmes gőzhajókkal.

Hamburg-Brazília 12 nap alatt! Hamburg-Argentína 15 nap alatt!

Menetjegyeket és díjtalan felvilágosítást küld

HAMBURG-SÜD
Bucuresti, Bulev. Dincu Golescu 41 híd (a Gara de Nord kijáratánál)
TIMISOARA, I. C. Brătianu No. 6.
CERNAUTI, Regele Ferdinand 27.
CHISINAU, Negustorilor 22.

Franciaország nehézségeket gördít a kölcsön megvalósításának útjába. Bukarestből jelentik: A kormány tegnap részletes jelentést kapott Diamandi párisi román követőtől, aki a kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatban azt közli, hogy francia politikai és pénzügyi körökben igen pesszimista hangulat tapasztalható Románia szempontjából. Diamandi közli, hogy magánál a francia kormánytól is akadályokba ütközött. A jelentésnek ezt a részét Brătianu Vintila azonnal közölte a San Romanban üdülő Titulescu külügyminiszterrel, akit arra kért fel, hogy Genfben lépjen érintkezésbe a francia vezetőkkel és tudja meg, hogy mi az oka ellenséges magatartásuknak, amiképpen pedig közölje vele, nem volna-e szükséges, hogy ismét Párisba utazzék.

Ajánlunk elsőrendű

husvéti italokat

50 literen felüli és vagontelekeken mennyiségben a legjutányosabb napi árakban és pedig Magyarai, Ermelléki és gyulafehérvári fajborok, a Asztali borok és óborok is minden minőségben. Kisúton fűzött, saját termelésű saivorium és seprópalinka. — Megrendeléseket

II. FEIGER Testvérek

Simleul-Silvaniei — kérem!

A „Banca Industrială și Comercială S. P. A.” Cluj 1928 március 11-én d. e. 10 órákor saját helyiségében tartja meg

XVII. évi rendes közgyűlést.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megalkotása.
2. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
4. Felügyelőbizottság választása.
5. Javaslatok.

Az igazgatóság.

Szováta-fürdőn

jól bevezetett orth. kóser

étterem

és 11 kiadó szobából álló villa Pansió részére, az idei saisonra, családi okok miatt olcsón

bérbeadó!

Érdeklődéseket „Orthodox” jelge alatt a kiadóhivatal továbbítja

A LEGJOBB BEDÖRZSOLO IDEGFÁJDALMAK ELLEN

FEJ-LÁBÉS

CARMOL

ÓVAKODJUNK AZ UZANZATOKTÓL

PHARMACAY STEINBACH & VACÁRESCU S. BUCURESTI

DETESEK
5 lej, vastagabb apróhirdetés 3 lej, zsalék kedvezményre fizetendő. Jellegünk, ha portó bélyeg és hírek díja 250 lej, 150 lej.

KOVICSNE
nagyobbitva
olaj lorga 19.
Külföldi házikönyha

Modern bubi transzformációk, Postiche...
Belvárosban...
Eresek 6, 8 és 9...
Gongoródrákai...
Két-három szobából álló irodahelyiség...
Schadchenek...
Fiatalember...
Alapítva 1890.
Anton Rosenzweig...
Sándor...

BARNOW SHYLOCKJA

Irta Karl Emil Franzos

A nagy fehér házban, szentben a kolostorral, szüntén szombati gyertyák fénylenek. De idegen kezek gyújtották meg és nem jambor asszonyi ajkak mondják fölőtte az áldó imát. A szép szobában a legfinomabb vászon szikrázik az asztalokról, a falakon gazdag edények csilingnek, azonban nem gyönyörözik gyermekacág és nem halatszanak kedves, jószágos szavak. Csak a sok gyertya sístereg és ez bizony szomorúságot önt a szobára...

Am az öreg férfi, aki most ünnepben lép a szobába, már évek óta megszokta az egyedülélést és a gyertyáknak ezt a szomorú sísteregését. Évek óta örök hosszú öt év óta. Azelőtt gyakrabban körülözött és hallgatózott, vajjon a drága kacagás nem gyöngyözik-e fel. Mert ilyen estén volt ilyen világos, derűs, szép pénteki estén, amikor gyermeke elhagyta. Ma gyorsan végigmege a szobán, kivészi a szekrényből a nehéz bőrkötésű könyvet és sietve távozik hazulról. Talán az emlékezet kísértésitől fél, amelyek az elhagyatott gyertyafényes szobában feltörnek?

Bolond dolog, Freudenthal Mózes, megszokni a kísértetek elől! Hiába, sarkodhoz tapadnak, fejed fölött zsonganak, bármennyire is sístez végig a keskeny zsidólakta sikátorokon. Füleidben visszhangzanak akkor is, ha beszélgetsz a szembefővökkel, odaállanak szemeid elé, bármennyire is ártatlansz a templomban. És amikor a zsidók sorai között odamegy ülőhelyedre, a kísértetek ósmacsapják fejed fölött szárnyaikat és feltéknének rád könyved betűi közül...

„Ujjongjatok isten előtt, torjete ki örömben és énekeljete. Az Örökkévaló igazsága szerint ítélkezik. Emberek és népek között tesz igazságot!”

— És az egyeseket miként bánik el az Ur — sikolt a boldogtalan ember. Az egyeseket, hívóit és imádoit egyszerűen lábál tiporja!

Szemei odatapadnak a könyv soraira, ajkai az ima szavait morzsolják, de nem imádkozik, nem tud imádkozni! Egész élete ismét feléled, mint egy kísértet, lelki szemei előtt elvonul ez a kísérteties élet, elvonul, mint kinzó, kézzelfogható valóság...

— Aki már nem tud imádkozni — mondotta gyakran az apja — azt el kell az Ur színe elől küldeni.

Ezek a szavak jutnak észébe most is és pontosan emlékszik arra a napra, amikor ezt mondták neki. Tizenhárom éves gyermek volt, amikor ezt hallotta, akkor volt, amikor az imaszíjját csavarta karjára annak jekül, hogy belépett a zsidó férfiak szövetségébe. És azon a napon látta az életet nem tündéresen és puhán, mint e föld holdjai, hanem keményen és józanon mint népének minden más gyermeke. Mint a többiek, ő is megtanulta, hogy két dolog miatt kell élni: az ima és a család miatt. És amikor tizenhét éves lett, apja behívta szobájába és röviden és hidegen közölte vele, hogy három hónap múlva meg fog házasodni, elveszi Chaim Grünstein leányát Rojzálét.

Nem ismerte a leányt, mindössze kétszer látta őt azelőtt, de egyetlen egyszer sem nézte meg úgy, ahogy ita megnézi a leányt, aki egykor hitvese lehetne. Azonban atya kiválasztotta neki Rojzálét és ebbe kénytelen kellett bele. Kellott törődni. Három hónap múlva Rojzála a felesége volt...

Csend! Áhítatosan ujjongón, szívbe markolón énekl a kántor az ősi szombati dalt: „Lecho daudi-likrasz kallo.” És a többiek viharos kórusban követik: lecho daudi-likrasz kallo — Jöjj, ó harát a menyasszony elibe, jöjj, fogadjuk szívesen szombati arculatát!

Mi minden szövődhetik egy nép lelkében! Minden lendületét, szívének

minden páthosát, minden parázsát a lelkének átszarmaztatja az istenségre. Ugyanaz a nép, amely egykor az Énekek Énekét költötte, a szerelem örök himnuszát, amely kigondolta Ruthnak a történetét, a nőességnek ezt a legszébb idilljét, ez a nép mostani anyagiasságában sem akarja elfelejteni, nem akarja, hogy kihajjon a régi szépségek költészete.

Frudenthal Mózes nagybecsülte feleségét, élete minden órájában és az asszony lütségesen-melléje állott örömben és bánatban. Minden cselekedetét áldás kísérte és bármibe kezdett, sikerült neki. Ernyedetlen szorgalommal tanulta a keresztyények nyelveit és a német törvényeket; a harminc éves ember úgy tanult, mint egy gyermek. Nemcsak a pénz után való mohóság hajszolta, hanem a tudás vágya és a becsület szerete. És ez a tudás megalozta a maga gyümölcsét. Mózes meggazdagodott. A nemes urak és úsztek felkeresték házat és meghajoltak pénze előtt, de büszkeségével és becsületével arra kényszerítette őket, hogy ő előtte is meghajoljanak. Mindnyájan megirigyelték őt és ha elment az emberek előtt, ezek összedugták fejüket és egymás fülebe sugták:

— A legboldogabb ember a környéken!

Vajjon valóban boldog volt-e? Miért árnyékolta be homlokát mégis a gond felhője, miért sirt Rojzála, amikor egyedül volt, sirt és csuklott, mintha a szíve törne ketté.

A két ember boldogsága fölött nehéz árnyék terjedt: házasságuk gyermektelen volt. És mert idegen kéz hozta őket össze és mert lelkük mélyén idegenek voltak, azért nem találtak a fájdalomra gyógyulást. A büszke ember mélyen a lelkébe zárta fájdalmát és mozdulatlanul nézte, hogy felesége hogyan hervad napról napra. Amikor hozzátartozót választott beszélt, csak a fejét mozgatta, szája azonban a szeretetnek egyetlen szavát nem találta a szerencsétlen asszony érdekében. Hosszú évek teltek így el, azonban egy este — télvíz idején volt — amikor belépett a szobába és jóestét kívánt asszonyának, az asszony nem választott csöndesen, mint azelőtt, nem nézett rá ijedten és nyomott lelkülettel, mint egyékor, hanem odament feléje, karjai közé vette magát, mintha csak most érezt volna jogot arra, hogy szívéhez szorítsa. Megpöcödött, boldog séjtéssel nézett Mózes az asszony elvörösödött, izgatott arcába. Azután megragadta a kezét, magához vonta és felet mellére szorította. Rojzála aikkal vonaglottak, de nem talált boldogsága számára kifejezést. Szó nem tudt aikkára!

— Áldjátok Isten! — hallatszik az előimádkozó szava — és e szavak helyégnak Mózes álmai közé. A község pedig válaszolt:

— Áldassék az Ur, a mi Istenünk, aki megteremtette a nappalt és létrehozta az éjjelt, aki világosságot hengerrel a sötétség elé és sötétséget a világosság elé. Ő az Örökkévaló, a mindig élő, a hadak istene.

— Áldassék az Ur...

Milyen érzésekkel ejtette ki Freudenthal Mózes, e szavakat azon a péntek estén, huszonkét esztendőnek előtte, amikor először lépett Isten házába azzal a tudattal, hogy immár egy gyermek a szíve, hogy sirt örömben és fájdalomában. Mert kisleánya született, de felesége a késői nehéz szülés következtében meghalt. Istenben való megadással és minden fájdalom nélkül viselte az irtózatot kinokat és utolsó órájában is mosoly vonult végig sápadt arcán, amikor az újszülött hangját hallotta. És azokban a kínos órákban meg-

találták egymást a házastársak szíve, a szívek, amelyek házasságuk hosszú évein át idegenek voltak egymáshoz. Ő volt az egyetlen, aki megértette feleségét. Aki pedig így szólt:

— Ime, most már nyugodtan halhatok meg!
És az asszony volt az egyetlen, aki megértette, miért borult ma a beteg nő keze fölé és könyörgött:

— Bocsáss meg Rojzála, bocsáss meg!
— A gyermek — mondotta a nagybeteg asszony — a gyermek él! Vigyázz róla, vigyázz a gyermekre!

Azután vonaglott és meghalt. Másnap kivitték őt a „jó helyre”, a temetőbe. Mózes pedig széjjeltépte ruháját, levette cipőjét és hét nap és hét éjjel kis számolyra állt, ahogy Izraelben ősi szokás. Nem sirt, szemé szárazon és fénytelenül nézett a kis mécses lobogó lángjába, amelynek égnie kell azért, hogy a hontalan lélek megtalálja helyét addig is, amíg Isten fent az égben nem helyezi el méltó helyre.

Rokonai mondták:

— Beszél a halottakkal!
Valóban beszélt is, de mindig magában és értelmetlenül és ezeket mondtta:

— Ugye minden rendbe jöhetett volna, de te már meghaltál!

És fájdalma feloldozott enyhe könyvekben, amikor odahozták eléje a gyermekeket és megkérdezték tőle, milyen nevet adjanak neki.

— Eszter legyen a neve — mondotta — anyámat is Eszternek hívták.

És hosszú ideig tartotta kezei között kicsiny leányát és könnyei ráhullottak a gyermekre. Azután visszaadta a dajkának és azonnal nyugodt volt. Így teltek a gyász napjai. Szorgalmasan dolgozott az üzletében, sokkal szorgalmasabban, mint azelőtt és úgy látszott, hogy új felket kapott ez az ember, mindennap újabb vállalkozásokba kezdett és nyaktörő terveken dolgozott. Amit senki más nem próbált meg, azt ő megmerte cselekedni és a szerencse melléje állott. És régi kedvenc kívánsága is teljesült, megvette a dominikánusokkal szemben lévő felket és ide építette nagy házat. Fáradszóról munkánapi következték, csak este tért haza és órák hosszat ült gyermeke bölcsője mellett és belemélvét a csecsemő puha, fejletlen vonásaiba. Az első hónapokban a dajka gyakran hallotta, hogy énekel idején felkel ágyából, odamegy a bölcsőhöz és némán és zajtalanul figyelte a sötétben az alvó gyermek lelkézetvételét. A gyermek pedig hasonlított apjához, göndör, fekete haja volt, magas homloka, zárt, szívós ajkai. Azonban ebben a dacos gyermekarcban idegenszerűen és meghatón világítottak az anya szelid „kék” szemei. Gyakran és sokat nézett az apa ezekbe a világos gyermekszemekbe és az ilyen pillanatokban átkarolta kicsi leányát, szívéhez szorította és ezer becéző nevet mondott neki.

Amikor Eszter öt éves lett, a zsidó negyedből kivonultak a nagy fehér házba, amely ott állott a kolostorral szemben. Mózes most már a gyermek

neveléséről gondoskodott, persze a saját módja szerint, vagyis hagyományos zsidó szellemben. Eszter megtanult imádkozni, főzni, számolni. Lunyit tudott és ez elegendő is volt a háztartás, az égbeliek és az élet számára.

Vajjon mire is taníthatta volna még az apja? Német nyelvre? Beszélni ugyanis tudott a gyermek, ami pedig az irast és olvasást illeti, az fölösleges luxus volt, legalább is Barnow zsidójánál. Ő maga maga megtanulta a nyelvet, hogy tudjon üzleti leveleket írni és hogy megértse a polgári törvénykönyvet, mindezt azonban leányának semmi szüksége nem volt. Vagy boldogabb lett volna, ha belemártják a különböző tudományokba?

— Ha a zsidó gyermek jól imádkozik — így mondják azon a vidéken — akkor nincs másra szüksége, mint arra, hogy jó és vidám legyen.

Méigs a kicsi Eszter megtanulta a német olvasást és annál is többet olvasott.

— Gyöngye óráim volt — mormogja Mózes és feláll a hosszú imához, amelyet csak állva szabad elmondani — gyöngye, ostoba óra volt! Jaj nekem, hogy engedtem és átok arra, aki engem elcsábított!

Mennyire igazságtalan vagy Freudenthal Mózes! A balszerencse pedig megüszthetett volna és saját szívébe nézhettél, mégsem tudod felfogni, milyen bán volt, amikor el akartad zárni gyermekeid elől a világot és a világságot és igazad volt, amikor abban a bizonyos órában másnak engedted át, hogy ő, az a másik tárja fel gyermekeid számára a világot, amelyben élünk adatott. Milyen bünnöz vagy, öreg férfi, szíved mennyire megcsökönyösödött az önzésben, amikor továbbra is így beszélsz: ez volt az én bajom és az ő szerencsétlensége.

Tizenhárom évvel azelőtt történt, egy világos, enyhe nyári estén. A házak és terek fölé a hold terítette fényét, az ucca pora mint barna ezüst, messzire kifényelt. Freudenthal Mózes háza előtt ült a kőpadon és maga elé bámolt. Nagyon el volt érzékenyülve, anélkül, hogy akarta volna, folyton fiatalságára és elhunyt feleségére gondolt. Mellette ült kilenc éves leánykája, aki tagra nyitott szemekkel nézett bele a holdfényes éjszakába. Azután egy férfi jött az ucca felől és megállított kettőjük előtt. Mózes nem ismerte meg azonnal, de a kicsiny Eszter felugrott és ujjongott:

— Slomó bácsi, milyen szép és kedves töled, hogy eljöttél hozzánk.

Akkor Mózes is megismerte a késő vendéget és idegkedve felállott. Vajjon mit akart Slomó Grünstein tőle és honnan ismerte gyermeke ezt a kitért zsidót. Grünstein gyermekkorú pajtása volt, feleségének fivére, de már husz esztendeje, hogy Mózes nem váltott egyetlen szót sem vele. Mert hi-tehagyottal semmiféle közösséget nem vállalt a vallásos zsidó és a gettó szemében ilyen hitehagyott volt ez az ember is. Pedig a beteges, sápadt férfi álmódzó, meleg vonásaival zsidó maradt, aki csöndesen és békésen élt a többiek között és gazdagságát jótékony és kegyes célokra használta. Azonban ezt a foltot, amely fiatalkorában rá ragadt, nem lehetett róla leszedni.

(Folyt. köv.)

3ZERKESZTOS

Cluj, Str. E

TELE

Éjjeli telefo

ELŐJIZETÉSI

Egész evre

Égyre

Negyedévre

Egy hóra.

XI évfolyan

1928 marc

5088

Kohn és vádlo

A felmentő nyilván azt ártatlannak kedés bűnök akárcsak eddig posat voltak ról kiinduló néhány outsi test kapott, a az ártatlannal után kijáró t részül és a t mint loyális igazán nem hagyjuk, hogy ióban ártatlan De engedte mindezek ell radjunk eskő tünkben, hog bánfihunyc és útlelek ne a torak és a maguktól ke ucca sarába.

annak eltené bolások miatt eltekintve, ne baló írték és tek arra szer nül maradt fűsok értebe teln, akakel

De a hadb a rombolások megállapítottá nyékén decen togrndesebb mentő verdit bizonyos mé tudta érteni nyeket. Men azott, mori rult, hogy a kokat súlyos történt, a me reakciója vol hadbíróság v r a forróvíz felfegyverkez dójára. Es ha tegalább tud nek kell fel ért és templ

Ki hát a b rend nem h szok nyomá belföldön és látta az orsz és ez a meg elhangzott i már csak az verdik hall zelt, a prov Kerüljenel sürgősben bálózók, a v bicskázók, a nárius Kohn kal felfegy vezettek a d bíróság elé alapján a l npa a rom ellen irányu Képtelenn radnak euro tudja kérel nappal kapu tott ablakok kövél és va am lehet N

Ursus-sör

Ursus Extra-sör

Hercules-sör

a legjobb sörmárkák

Ursus-Sörgyár Rt., Cluj

(Monosior)